

Jestli odejdeš...

ADELE PARKS

Jestli odejdeš...

ADELE PARKS

2017

Copyright © 2015 by Adele Parks
Translation © 2016 by Dita Kelbelová
Cover illustration © 2016 by Denisa Jánská

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu IF YOU GO AWAY,
vydaného nakladatelstvím Headline Review, Londýn 2015,
přeložila Dita Kelbelová
Jazyková redaktorka: Hana Pušová
Korektura: Milena Nečadová a Iveta Muchová
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Dušan Žárský
Ilustrace obálky: Denisa Jánská
Grafické zpracování obálky: Rajka Marišinská
Vydání první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v lednu 2017

ISBN 978-80-7498-190-6

*Věnováno Conradovi,
mému volnomyšlenkáři*

BŘEZEN 1914

1

27. března 1914

*Nejmilejší deníčku, na dnešní den
jsem čekala tak dlouho! Osmnáct let,
devět měsíců a deset dní. Celý svůj
život. Věčnost.*

Vivian pečlivě podtrhla slovo *věčnost* a v poněkud netypickém gestu přivinula deník k hrudi, jako by to bylo dítě. Vivian Fosterová nebyla zrovna náchylná k nápadným projevům emocí – mezi svými přáteli byla považována za tu nejrozumnější a nejroztváznější –, ale dnešní den byl bezpochyby něčím výjimečný.

Věčnost? Jistě musela existovat doba, kdy si neuvědomovala, jak důležité je provdat se, kdy byla pouhé dítě a neměla na starosti nic jiného než se cachtat v potoce, vyrábět parfém z rozmačkaných růžových lístků anebo sbírat ostružiny. Tehdy se nezajímala o nic jiného než o další slunný den. Jenže na tu dobu si už nevzpomínala. Možná že napsala, co napsala, protože ji vedení deníků znervózňovalo. Svíral se jí z toho žaludek. Nebyla si jistá, jestli touží po tom, aby ji někdo tak důvěrně znal, a už vůbec ne její všudypřítomná

matka, všeteční mladší sourozenci nebo drzá služebná, čemuž se nedalo s jistotou zabránit. Deníky nejsou upřímné. Když zapisovala do toho svého, stávala se osobností, která se velmi blížila jejímu nejlepšímu já, ovšem její skutečné povaze byla na hony vzdálená, a tím se chránila před dotěrnými zraky případných čtenářů. Své pravé já prakticky neustále schovávala. Osmnáctileté dívky nebyly vedeny k tomu, aby říkaly, co si myslí; k samostatnému myšlení je nikdo nenabádal. Napsat, že na dnešek čekala „věčnost“, bylo něco, co nemohlo způsobit žádné větší potíže; byla to poznámka, jaká se od mladých nevinných debutantek dala očekávat. Byla naivní. Nepřesná, což bylo odpustitelné.

Takřka celá rodina Fosterových chápala význam dnešního dne. Vivianiny mladší sestry Susan a Barbara (které se ale říkalo Babetka, snad aby paní Fosterová dala panu Fosterovi najevo, že žádné další děti už nepřijdou) byly vyvedené z míry. Tak dlouho seděly na Vivianině posteli s ústy dokořán a očima skelnýma vzrušením sledovaly, jak jejich sestra rejdí po pokoji, tu otevírá dveře šatníku, tu se prstem dotkne plechovky s pudřenkou nebo si pohraje s pentlemi na šatech, až jí došla trpělivost a mávnutím ruky je obě odehnala zpátky do dětského pokoje. Jak by to na ně neudělalo dojem! Vivian byla starší (o dva a o šest let) a zatímco ony už byly uložené v posteli, účastnila se plesů, a to jim příliš imponovalo, než aby se jí opovážily odporovat. Jejího bratra Tobyho, o čtyři roky mladšího, všechen ten rozruch mátl. Ovšem příslušnost k mužskému pokolení mu dávala silný pocit nadřazenosti, který poněkud protivným způsobem stíral onen věkový rozdíl.

Byla naprostá pravda, že od zahájení své první sezony nečekala Vivian na nic jiného než právě na dnešní večer, a v její představitosti se těch osm měsíců od věčnosti nijak zásadně nelišilo, protože před tím, než ji uvedli do společnosti, nebyla v podstatě nikdo.

Do té doby jednoduše čekala.

Byla jen školačka, které mohl každý poroučet a kterou mohl každý poučovat: rodiče, blízcí i vzdálení příbuzní, chůva, vychovatelka, sousedé, vikář a kdokoli jiný, s kým se paní Fosterová kdy

znala a koho jste mohli potkávat v salonu Fosterových ve čtvrtek, kdy přijímali hosty. Pokud se jednalo o člověka dostatečně starého a dostatečně bohatého, aby mohl projevovat vlastní názory, považovalo se za naprosto přijatelné, aby poučoval mladé dívky, a ty musely v tichosti přijímat rady bez ohledu na to, jak byly směšné. Proto Vivian připisovala dnešnímu dni takovou důležitost. Počínaje dneškem se mělo všechno změnit.

Někdy se jí zdálo, jako by ten den nikdy neměl přijít; nevysvětlitelně se bála, že pokud ho bude tak úpěnlivě vyhlížet, možná tím způsobí jakousi katastrofickou, logiku popírající trhlinu v čase, ale čas se nakonec přece jen posunul a vysněný den nadešel.

Nathaniel Thorpe.

Statný, atletický typ, přes metr osmdesát vysoký, s rovnými bílými zuby, světlými vlasy, řasami, jaké by mu ženy mohly závidět, a bradou, o jakou i leckterý muž zavadil pohledem. V jednom kuse byl uhrátý a zablácený z her, kterým se věnoval: fotbalu a ragby, v létě kriketu. Ustavičně byl vidět při střelbě, honu, jízdě na koni. A co se o něm říkalo! Energický. Pohledný. Šarmantní. Evidentně žádoucí. Ženich k pohledání – rozechvíval ji do hloubi duše.

Znali se už dlouhá léta, ačkoli spolu poprvé promluvili až po jejím uvedení do společnosti. Byl sousedem její tetičky a taky jediným důvodem, pro který snášela celý ten měsíc na venkově, když už tam od svých třinácti musela trávit každé léto. Jeho rodina vlastnila stovky, možná tisíce akrů půdy, veškeré pozemky v okolí tetiččiny vesnice, kam až oko dohlédlo. Často vyhlížela z okna v poschodí a užívala si ty vzácné chvíle, kdy se vracel domů z Etonu a kdy ho mohla zahlédnout, jak s bratranci a přáteli střílí po všem možném, prohánějí zpoceně koně po přilehlých loukách a honí se za tím, co se zrovna namanulo: za liškou, zajícem, dobrou zábavou. Často uvažovala, jak je asi bohatý. Zdálo se, že neexistuje nic, co by si nemohl dovolit. Těžko si to představit. Předčasně ukončil Oxford. Nebo možná Oxford skončil s ním; nebylo jasné, zda ho vyloučili, nebo nepostoupil do vyššího ročníku. Ačkoli už s Vivian tu a tam prohodil nějaké slovo, na nic takového se ho zeptat nemohla. Ne-

rada by na něj svými otázkami dotírala. Její matka se už na něho bezpochyby vyptala. Samozřejmě diskrétně. Jistě chtěla vědět, zda jeho rodinu nezatěžují dluhy, jaké má vyhlídky, záměry, jestli se jeho jméno nespojuje s nějakým skandálem. Zřejmě se nedoslechla nic příšerného, neboť Vivian bylo dovoleno, aby se o něho zajímala. Nenápadně, vhodně, nevtíravě.

To Vivian věděla.

Dávno před svým prvním plesem byla poučena o tom, jak si počínat, aby si získala jeho pozornost. Měla to štěstí, že se narodila s tvářičkou, jakou všichni považovali – víceméně – za milou. A to bylo to první i poslední, co si o ní lidé říkali. Byla radost na ni pohledět. Nikdy se nestarali, jestli je milá či spolehlivá, šikovná či duchapřítomná. A ani ji nepovzbuzovali, aby na zmíněné vlastnosti kladla přehnaný důraz.

Paní Fosterová často vstupovala do nového dne s neochvějným pocitem nadřazenosti. Jak by také ne. Její dcera si v sezoně vedla výtečně. Jako dítě bývala její nevyčerpatelná energie a impulzivita popravdě poněkud vyčerpávající, ovšem při hledání manžela se ukázala jako velmi užitečná. Vivian si dávala až přehnaně záležet na svém zevnějšku. Lemy jejích šatů se nesměly kroutit; během plesů nemusely služebné na toaletách nikdy přispěchat na pomoc s jehlou a nití v ruce – Vivian měla svou róbu tak pod kontrolou, že takovou pomoc nikdy potřebovala. Ostatní dívky byly v porovnání s ní příliš lenivé a nepořádné. Vivianiny mladší sestry se převalovaly ráno v posteli mnohem déle, než se považovalo za slušné či přípustné. Zejména Susan se vždycky se vším loudala. Její kyprá postava to koneckonců jasně dokládala; pevná vůle byla Susan jednoduše cizí. Většina děvčat, sešněrovaných korzety a konvencemi, se pohybovala s jistou malátností, jako by se brodily mokřým pískem. Vivian se jim v tom naštěstí nepodobala. Byla čilá. Energická. Všechno na ní mělo svůj účel; neašly byste u ní nic zbytečného či marnotratného.

Jako matka měla paní Fosterová přirozeně za úkol její energii ovládat a směřovat, mírnit její impulzivitu. Těšilo ji, že Vivian sklízí ve společnosti úspěchy, avšak nepřála si, aby mezi ostatními dívka-

mi vyčnívala. To by byla pohroma. Vivian byla odmalička vedena a vychovávána k tomu, aby plně využívala svůj vzhled, šarm i elán, ovšem obloukem se vyhýbala sebemenším náznakům svéhlavosti či nezávislosti. Všem musí dělat radost. Vivian se všemi radami řídila, matky jí brzy důvěřovaly, otcové jí byli okouzleni, ostatní dívky ji zbožňovaly a muži prohlašovali, že by se kvůli ní bili, pokud by ovšem souboje nebyly dávnou minulostí. Všeobecně se mělo za to, že ačkoli postrádá rodinné jmění, Vivian Fosterová je žádoucí nevěsta. Ty upřímnější gardedámy, schované za svými vějíři, často podotýkaly, že Vivian ostatní mladé dámy zastihuje. Měla v sobě cosi vzácného.

Pocit nadřazenosti paní Fosterové by nepochybně vzal za své, kdyby jen tušila, že Vivian občas stává nahá před zrcadlem, kochá se pohledem na své dlouhé štíhlé nohy, útlý pas a malá, ale pevná ňadra a přitom si říká, jaká je to škoda, že to nikdy neuvidí nikdo jiný než ona. Byla zvyklá přijímat komplimenty týkající se její tváře, vlasů, očí; a mohla si pouze představovat, co by asi *on* řekl o všem ostatním. A také si to představovala a při tom prsty lehce klouzala po svém těle. Klid paní Fosterové naštěstí nikdy nebyl narušen, protože její vztah s dcerou byl formální a povrchní. Vivian si navíc chránila soukromí. Nikdy se nesvlékala, aniž by předtím zaklínala kliku ode dveří do svého pokoje židlí.

Přestože Nathaniel Thorpe holdoval lovu, střelbě, rybaření a bůhvíčemu ještě, Vivian ke své úlevě zjistila, že tráví dost času i v Londýně. Tak jako ostatní mladí muži. A proč by ne? Nejlepší večírky se konaly právě tam. Vivian byla přesvědčená, že nikde jinde by nemohla žít, ovšem když se o tom zmínila před svou matkou, paní Fosterová pouze zvedla obočí a poznamenala, že Vivian bude žít tam, kam ji vezme její manžel. Vivian si na to zamumlala pro sebe „To tak“.

„Co jsi říkala?“ optala se paní Fosterová, která věřila, že má právo znát každou myšlenku své dcery.

„Říkala jsem, že máte asi pravdu, matko,“ opáčila Vivian s neupřímným úsměvem.

„Samozřejmě že mám pravdu. Vždycky mám pravdu.“

„Ano, matko.“

Paní Fosterová se vynasnažila poučit Vivian o základních faktech života, dala si nicméně záležet na tom, aby se vyhnula všem trapným a únavným detailům. Místo toho předala dceři tři pravidla, z nichž dvě měla několik částí. Za prvé, Vivian nesmí nikdy cestovat vlakem sama v doprovodu muže. Za druhé, nikdy nesmí oponovat možnému nápadníkovi ani mu skákat do řeči, měla by ho nicméně zarazit, kdyby se jí pokusil dotknout kdekoli nad loktem či kolenem. Za třetí, nikdy nesmí odmítnout žádost o tanec, avšak žádnému muži by neměla věnovat více než dva tance za sebou.

Vivian si uvědomovala, že je to nedostatečná příprava víceméně na cokoli, o taneční sezoně ani nemluvě.

Mnohem cennější informace získávala od svých přátel. Ještě ani nevstoupila do společnosti, a už znala slova jako cizoložství (které provozují lidé po letech manželství), smilstvo (které provozují služky a coury) nebo ještě skandálnější, a tudíž vyžadující latinské označení, cunnilingus (který podle ní nemohl provozovat snad vůbec nikdo).

Byla zvědavá.

Poslední rok se často před spaním dotýkala sama sebe na břiše, hladila se po něm pomalými krouživými pohyby. Bříška jejích prstů poznala každý vjem, jaký jí noční košilka mohla nabídnout: jemné hrbolky krajek, hladké klouzání stužek, lehké tření bavlny. Ráda pod prsty cítila výstupky žeber, mírnou prohlubeň pasu i tvrdé kyčelní kosti. Netrvalo dlouho a usínala s rukou položenou na pahorku tvořícím trojúhelník mezi kyčlemi, v němž se setkávala její stehna. Bylo hřejivé a bezpečné zakrývat to místo dlaní. Později zataoužila poznat, jaké by to bylo, kdyby jí nebránila vrstva látky. Říkala si, že na tom není nic špatného, je to její tělo. Nikdo o tom nemusel vědět. A přesto to v ní vyvolávalo náhlý, neurčitě svíravý pocit a srdce se jí rozbíhalo rychleji. Když vyklouzla z ponožek na spaní a otřela se jednou nohou o druhou, téměř si dokázala představit, že se jí na holé kůži dotýká někdo jiný. Posunula chodidlo naho-

ru po lýtku až k jamce pod kolenem. Tam se jí ještě nikdy nikdo nedotkl. Tak takové to je! Brzy jí ani tohle nestačilo, a tak se prsty vkrádala pod lem košile a nechávala je potulovat po celém těle.

Ano, byla zvědavá.

Nathaniel, o několik let starší než Vivian, stačil už ve společnosti vyvolat rozruch. Všichni ho zbožňovali. Vivian si velice dobře uvědomovala, že není jediná, kdo si myslí, že právě jeho stojí za to ulovit. Měl všechno: bohatství, mládí, krásu. Vivian bohatství scházelo – nebo alespoň v dostatečné míře –, a tak si v celé věci musela počínat nanejvýš chytře. Na učení ji nikdy neužilo; nezajímalo ji, kde jaká země leží na mapě a kde se jaký prvek nachází v periodické tabulce, byla nicméně dost bystrá na to, aby věděla, že je zásadní, komu věnují muži svou náklonnost. Na ničem jiném nezáleželo.

Vivian dostala krásné šaty; bylo jí řečeno, aby se chovala pozorně a tiše a spřátelila se s Nathanielovou matkou. Společně se účastnily plesů, dobročinných obědů a odpoledních čajů. Spolu s Nathanielem (a s nezbytným doprovodem, který jejich namlouvání dodával na účtyhodnosti) navštěvovali plesy, koktejly, operu a balet. Pokaždé mu vyčlenila alespoň první a poslední tanec ve své taneční knížce. První čtyři měsíce si dávala záležet, aby v ní nechyběli ani jiní taneční partneři, a jeho v tom střídání podporovala také. Nechtěla, aby se cítil v pasti; odmítala působit zoufale. Během posledního měsíce si už počínala cílevědoměji. Pokud tančil s jinými dívkami, snažila se držet nablízku jeho matce a usmívala se, aby dala najevo, že se tak sama rozhodla. A pokud už byla nucena přijmout tanec s někým jiným, nezapomínala za jeho zády obracet oči v sloup, aby Nathanielovi ukázala, jak je tím rozmrzelá a že by raději tančila s ním. To ho vždycky rozesmálo. Líbilo se mu, že ji jeho matka zbožňuje a vidí v ní učiněného anděla; jemu odhalovala drzejší stránku své povahy, schopnost bavit se, chovat se nestydatě.

Zabíralo to. Posílal květiny a vzkazy. Pozval ji na čaj do svého domu; za přítomnosti nejen jeho matky, ale i tetičky: očividně proto, aby si ji mohla prohlédnout. Všichni jeho příbuzní se vyznačovali božsky aristokratickým vzhledem: měli jemnou kůži, jasné oči,

zářili zdravím. A pak ji minulý týden navštívil v domě Fosterových v Hampsteadu. Pan Foster bohužel nebyl přítomen, a tak se Nathaniel procházel po zahradě s její matkou a předstíral zájem o pestré pelargonie kvetoucí na okrajích záhonů. Působil neklidně, takřka podrážděně. Očividně ho zklamalo, že se mu nedostalo příležitosti požádat Vivianina otce o svolení k sňatku. Nepatřil k sortě mužů zvyklých na překážky ve svých plánech. Na odchodu zašeptal Vivian do ucha: „Doufal jsem, že vás zastihnu o samotě.“ Nestačila mu na to nic odpovědět. Co by koneckonců mohla říct? Chlapci jsou někdy tak legrační. Jak si mohl myslet, že bude sama? Dívky se nikdy nenechávaly o samotě. Na druhou stranu jí však pochopitelně lichotilo, že ji chtěl mít sám pro sebe.

Byla to právě nervozita, s jakou se při své návštěvě choval, která jim všem dávala naději; a která ve Vivian vyvolávala *jistotu*. Teď už věděla, co se bude dít dál. Dnes večer ji požádá o ruku a pak bude následovat roční zasnoubení. Delší doba by byla otravná, kratší by znamenala, že se jim možná nepodaří zajistit obřad ve Westminsterském opatství, a po něm Vivian velmi toužila a navíc ne marně, neboť Nathanielův otec byl rytířem Velkého kříže. Jarním svatbám se nic nevyrovnalo. Líbánky stráví v Evropě. Egypt či Afriku Vivian předem vyloučila. Riziko exotických nemocí či štípnutí něčím příšerným bylo v těch končinách vysoké a kromě toho, kdyby se vypravili příliš daleko, noviny ani ilustrované týdeníky by o jejich cestách nepodávaly tolik zpráv, kolik by si Vivian přála. Rok po svatbě přivede na svět dědice. A poté, o rok a půl později, druhého. Rozhodla se, že bude mít nejvýš tři děti. Víc ne. Víc dětí se nenapravitelně projeví na ženské postavě bez ohledu na to, kolik je vám let. Rok co rok v srpnu se budou vracet na kontinent. Vivian bude nosit kožeshiny a perly. Tančit s vévody a hrabaty. Tohle byla její představa ráje.

Přípravy na dnešní večer musely být proto dokonalé: dlouhá koupel s vonnými solemi, hebké ručníky a pak spousta levandulového pudru. Vivian objevila šaty, vedle nichž vypadaly všechny ostatní, které vlastnila – a které kdy viděla – fádni a obyčejné.

Původně si přála malinově růžové či dokonce jasně červené. To ovšem její matka kategoricky odmítla; bude se muset spokojit s bílou barvou, krémovou, možná stříbrnou. V krajním případě by paní Fosterová souhlasila s mátovou. Jenže Vivian měla světlé vlasy. Mátovou si nemohla dovolit. Mátová by byla katastrofální. Nakonec se shodly na perleťovém hedvábí. Paní Fosterová našla nádhernou látku ve svém oblíbeném londýnském obchodě. Vivian byla vskrytu ohromená, svou radost ovšem najevo nedala; pěstovala si mnohem kultivovanější osobnost a dětinské projevy vděčnosti vůči matce byly v jejím věku neslýchané (nicméně s nelibostí se nikdy neskrývala).

Střih šatů byl zásadní. Vivian už měla dost toho jednoho okoukaného modelu, který nosila pořád dokola, modelu, který nosily všechny osmnáctileté dívky: s krátkými rukávy a kulatým výstřihem. Její matka netrvala na tom, aby šaty navrhla některá z místních švadlen; Hampstead byl plný žen zručných při práci s jehlou a nití, ovšem dost zaražených, jakmile si Vivian přála, aby inspiraci hledaly v módních rubrikách magazínů. Vždyť byl rok 1914! Královna Viktorie dávno zemřela. Na trůnu seděl její vnuk. Tak proč nebyly schopné pochopit, že se poměry změnily? Proč byli staří tak natvrdlí? A tak Vivian rozhodla, že se šaty dají ušít v Bond Street. Paní Fosterová naštěstí souhlasila. Proběhly dvě zkoušky. Stálo to jmění, ovšem vyplatila se každá pence.

Průsvitné spodní prádlo z bílého batistu, vybrané pro Vivian na dnešní večer, pocházelo z Eaton Lodge, z té dílny, kde si nechávali členové královské rodiny vyšít svatební výbavu. Žádné laciné kousky z obchodního domu D. H. Evans, vyráběné ve velkém. Paní Fosterová chápala význam investice a nebyla skoupá; od okamžiku, kdy Vivian vstoupila do společnosti, bylo o ni skvěle postaráno. Měla troje či čtvery pěkné taneční šaty, ale tyhle nové si oblíbila nejvíc. Bylo v nich cosi zvláštního. Příslib. Možnosti.

Přípravy na dnešní večer, které začaly už ve dvě hodiny odpoledne, si Vivian užívala. Drhnutí, čištění, trhání, upravování, zkrášlování, to všechno zabralo čas. Rozprostřela si šaty na postel, nechala

si přichystat koupel a pak si v ní hověla celou věčnost. Chůva se bála, že si Vivian užene smrt, když se bude koupat tak dlouho, neustále kolem ní chodila, ptala se, jestli by se nemělo zatopit v krbu, a hudovala nad tím, že Vivianino spodní prádlo je příliš tenké. Bylo těžké nemít ji za obyčejnou hlupačku, která ničemu nerozumí. To její neustálé brebentění! Takové nesmysly. „Jen pamatujte, slečno Vivian, děvče je v bezpečí jedině tehdy, když se dobře provdá, nebo si aspoň pečlivě vybere, a do té doby nemá nic jistého.“ Vivian se nelíbilo, že chůva mluví o jejích vyhlídkách tak otevřeně. Připadalo jí to nevkusné. „Všechno je potřeba vzít v úvahu. Jeho rodinu, jeho bohatství, ambice, povahu.“

„Já vím, chůvo. Všichni to víme.“

Na Vivianině toaletním stolku ve stříbrných svícnech hořely svíčky. Byla tu mísa s jablky, hrozny a pomeranči (všem záleželo na tom, aby si udržovala pěknou postavu) a sbírka rodinných fotografií zobrazujících její příbuzné v celé jejich upjaté a seriózní kráse. Vivian pohlédla na tu s dědečkem a potají si otráveně povzdychla. Sotva si na něj pamatovala – zemřel, když jí bylo sedm –, ale když se chůva dala do těch svých řečí, často se k fotografiím příbuzných obracela, aby se zabavila nebo jednoduše unikla. Dědeček pro ni byl nejasnou změtí mlhavých dojmů. Tabákový dým, velké břicho upnuté v kostkované vestě, šimrající vous, který ji zaškrábal na čele pokaždé, když před dědečkem stávala, aby mu dala dobrou noc. Zanechal své panství ve větším nepořádku, než by se bývalo slušelo. Zřejmě počítal s tím, že mu zbývá pár let navíc, aby dal věci do pořádku. Anebo se o to zkrátka nestaral. Byl jistým zklamáním. Zdědil velké jmění, a zbylo po něm méně. Taková škoda. Byla to jeho chyba, že Vivian musela vynakládat takové úsilí; kdyby byla lépe zajištěná... inu, nemusela by se tolik snažit, aby si jí všimli. Slušné věno je tak uklidňující.

„Nedělá dobrotu zamilovat se do prvního muže, který s vámi protančí večer a za kterým se otočíte. Není to k ničemu. Vždyť kam spěchat? To říkám já. Kam spěchat? Měla byste si užít dvě či tři sezony,“ prohlásila chůva. Fosterovi si však dvě či tři sezony ne-

mohli dovolit, což byla skutečnost, o které chůva neměla tušení, ale o níž byla Vivian poučena velice jasně. „Spěchej se svatbou a litovat budeš dlouho. Každý ví, že to je tak.“

Chůva samozřejmě neměla ponětí, jak to chodí. Přesto jí bylo člověku líto. Lidem jejího ražení nebyla sezona dopřána. Tančilo se všude, ovšem v jejím případě to patrně bylo v kavárnách se zaprášenými podlahami a oschlými sendviči, a ne v tanečních sálech se zářícími lustry a zlacenými křesly. Byla to škoda, ale ne každý mohl být bohatý. Nebo snad ano? Ne, ovšemže ne, to byla holá nemožnost. Tak či onak bylo jasné, že se chůvě v životě nedařilo; kdyby ano, neskončila by v domácnosti někoho jiného a nestarala se o cizí děti. Mohla mít své vlastní, což by bylo pěkné pro ni, ale ne pro Fosterovy, protože to byla slušná žena a svou práci odváděla dobře. Vivian uznala, že jako chůva byla spolehlivá a rozumná, nijak přehnaně sentimentální ani přísná.

„Zajímalo by mě, kdo to řekl jako první.“

„A co?“ štěkla Vivian. Nechtěla to udělat, ale když chůva mluvila, nedávala pozor a teď zabodla Vivian vlásenku přímo do kůže.

„Spěchej se svatbou a litovat budeš dlouho. Nemohl to být Shakespeare, co myslíte? Ten přece řekl skoro všechno. Ale tohle jistě nemohl prohlásit žádný mužský. Nač by si chtěli stěžovat? Zní to jako něco, co by řekla žena. Například lady Godiva, nebo Kleopatry.“

Vivian si přála, aby ji chůva nechala být. Aby se soustředila na Susan, Tobyho a Babetku, tak jak to měla v popisu práce. Nemělo cenu to popírat: Vivian už její péči odrostla. Chůva jí nebude k užítku, dokud nebude mít vlastní děti, a pak by ji mohla najmout k nim. Anebo ne. Možná že si najde nějaké mladé děvče s moderními způsoby.

„Pomozte mi do šatů.“

Šaty byly úchvatné. Lehoučké, průsvitné a jemné, obepínaly ji a lichotivě zvýrazňovaly ňadra a pas a pak se mírně rozšiřovaly a spodní část jejího těla nechávaly na fantazii obdivovatelů. Měnily ji z dívky v ženu. Při zkoušce se její matce zdálo, že mají příliš hlu-

boký výstřih, a trvala na tom, aby se zmenšil krajkovým lemem. Na Vivianin tajný pokyn ho švadlena zlehka přichytila k šatům několika stehy. Jedno dvě stříhnutí v šatně dnes večer a po zahalující krajce nezůstane ani stopy.

Nakonec, když byla téměř hotová a rozhodovala se mezi dvěma různými náhrdelníky, připojila se k nim paní Fosterová. Vstoupila bez klepání. Nikdy neklepala. Bylo to k vzteku. Vivian se uklidňovala vědomím, že po dnešním večeru, až vše proběhne, jak má, a ona už nebude obyčejná dívka, ale snoubenka, takřka vdaná žena, matka bude nucena na dveře její ložnice pokaždé klepat. Nepochybně.

„Popřála jsi dobrou noc sestrám a Tobymu?“

„Právě jsem se k tomu chystala.“ Vivian ráda chodila do dětského pokojíku, když byla upravená a vypadala nádherně. V sestrách to vyvolávalo obdiv a žárlivost a Vivian ještě nebyla moc stará na to, aby si obojí vychutnávala.

„Tak běž. Právě odříkávají večerní modlitby.“

Vivian odolala nutkání projevit svou podrážděnost. Susan pochopitelně procházela nábožným obdobím; neustále klečela, postila se a chodila v jednoduchém oblečení. Byla to příšerná póza, a přestože Vivian propadala mnoha jiným, byla vděčná, že předstírání náboženského zanícení k nim nikdy nepatřilo. Chůva nicméně vytušila, že Vivian v duchu obrací oči v sloup.

„Vaše sestra si v životě povede dobře. Mnohem líp, než byste řekla,“ vyplísnila ji.

Měla pravdu? Mohla by Susan, tak těžkopádná ve svém jednání, mít v životě úspěch? Chůva se obrátila na paní Fosterovou. „Vsadím se, že vy budete vědět, kdo to řekl,“ poznamenala a vytřepala lem Vivianiných šatů, opatrně a poněkud zbytečně. Neuměla si dát pokoj, neustále kolem nich poskakovala.

„Co kdo řekl?“ optala se paní Fosterová.

„Spěchej se svatbou a litovat budeš dlouho.“

Paní Fosterová na ni upřela chladný pohled. Zdálo se, jako by ta slova vrhla stín. „William Congreve. Tak si pospěš, Vivian. Nesmíme se opozdit.“

2

Poslední hodiny před zvednutím opony měl Howard nejraději z celého dne. Tady, v teple zákulisních světel, ve vůni líčidel a v tichém mumlání herců, rozcvičujících hlasivky, se vznášel onen skutečný pocit rozechvělého očekávání před vystoupením. V takových okamžicích mu herci patřili víc než kdy jindy. Po představení, zahrnutí růžemi a poctami, se lačně vyhřívali ve světle slávy, přisvojovali si všechny zásluhy a na něj zapomínali. A pokud – ta hrůza! – bylo představení špatně přijato, pokud se setkala s nezájmem či lhostejností, pak jím pohrdali a měli na něj zlost; propadali se do temné propasti zoufalství a deprese a jemu dávali za vinu, že je tam uvrhl.

Nyní, v líném podvečeru, kdy den pomalu klouzal do soumraku, muži na ulicích rozsvěceli lampy a ženy spěchaly domů připravit večeři, byl pánem situace. Byl tím, na kom záleží. V tuto chvíli slova, jež zvolil, postavy, jimž dal podobu – a které vystavoval nebezpečí a pak je buď zachraňoval, nebo zatracoval –, byly vším. Herci ho zvali do svých šaten, vyptávali se ho, co přesně myslel tou či onou replikou, ujišťovali se, že schvaluje jejich intonaci. Hledali u něj podporu, radu a inspiraci. On, dramatik, je měl ve své moci, všechny ty známé tváře, které se objevovaly na plakátovacích plochách a v novinách, muže, kvůli nimž ženy omdlévaly, ženy, kvůli kterým

se muži přiváděli na mizinu. I když si uvědomoval, že k němu herce i herečky žene především nejistota a zoufalá potřeba pozornosti, společně se skutečností, že by se neodvážili obtěžovat uměleckého ředitele, pana Warringtona, přesto si v jejich pozornosti a úctě líboval.

Někdy si jen těžko uměl představit, že lidé čtou, co píše, a ještě tomu věří, a přesto do hloubi duše věděl, že tomu tak je a že je to přesně tak, jak to má být. Byl spisovatel, což byla skutečnost tak prostá a jednoduchá, jako že byl muž. Měl v sobě instinktivní, vrozenou potřebu psát; vyjadřovat se, tvořit, myslet, být slyšen. Psal, jelikož mu to pomáhalo vyznat se ve světě, v němž žil, a na druhou stranu mu to umožňovalo před tímž světem uniknout. Dlouho už věděl, že by nemohl dělat běžnou práci tak jako jiní lidé. Nedokázal by malovat cedule, pracovat jako úředník, stavět lodě nebo doložit uhlí. Věděl, že jsou to skutečná a poctivá zaměstnání; obdivoval muže, kteří je zvládali, ale věděl, že jediné, co může dělat on sám – a čím může žít – je psaní. Zpravidla se nepokoušel vysvětlovat lidem, proč píše. Mylně by si vyložili, co se jim snaží říct, považovali by ho za nafoukaného nebo odtážitého. A on nebyl ani jedno z toho. Miloval lidstvo, a když o lidech psal, cítil se k nim být blíž.

Herci Howarda bavili (někteří z nich byli sukničkáři, jiní homosexuálové a všichni jeho přátelé), ale nejraději sedával v šatně hereček. Hlavně proto, že se tu proménadovaly ve spodním prádle, škádlivě mu sedávaly na klín, cuchaly mu vlasy, letmo ho líbaly na víčka, tváře, na rty, zatímco si s ním povídaly. Herečky byly statečný druh. Smály se do tváře tomu, co společnost považovala za správné. Řídily se vlastními pravidly a spoléhaly samy na sebe. Drsné i něžné zároveň. Vždycky tu našel lahev whisky nebo sherry, ze které si mohl přihnout, a cigarety v pěkných lakovaných pouzdrech, aby si mohl zapálit. Miloval barvy, teplo i smyslnou tvořivost vyzářující z každého předmětu, z každého koutku; ten všeobecný pocit, že vše je ve světě tak, jak má být.

Poslední hra, *Nejtemnější noc*, si vedla skvěle. Zatím se hrála devět týdnů a derniéra byla v nedohlednu, velkou měrou díky hvězd-

ným recenzím. Howard si vychutnával pozornost, kterou mu to přinášelo, nasával ji, dokud mohl, a nikdy přitom nezapomínal na pomíjivou podstatu kariéry, kterou si zvolil. Byl od přírody optimista a štulce i chválu přijímal tak, jak přicházely, ale pochopitelně dával přednost chvílím ocenění před těmi, kdy ho očerňovali.

Na koleno se mu posadila půvabná herečka. Za nic na světě si nemohl vzpomenout, jak se jmenuje. Ethel, nebo Ethie, Beryl? Měla tmavé kudrnaté vlasy, vyčesané na hlavě do neposlušných, vzdorných loken; kolem uší a nad očima jí poskakovaly kratší pružné pramínky a žily si vlastním životem. Neměla na sobě nic jiného než spodní prádlo a tenký župánek v asijském stylu.

„To je kimono,“ vysvětlila mu váhavě, čímž prozradila, že si není jistá výslovností. „Dovezené až z Japonska.“ Nepochybně dárek od jednoho z jejích obdivovatelů.

Její bavlněná košilka měla hluboký výstřih, patrně určený k tomu, aby zdůraznil plný dekolt; v jejím případě ovšem ukazoval plochou hrud' s vystouplými klíčními kostmi a žebry a malá pevná ňadra. Howard viděl obrys bradavek, které se k němu zvedaly pod tenkou látkou. S nadějí. Mladé hvězdičky k němu občas takhle přicházely, dychtivě mu nabízely svou náklonnost v naději, že je vyzdvihne z anonymity souboru. Howard je za to neodsuzoval. Každý dělal, co uměl. Jeho přátelé patřili většinou k téhle sortě. K lidem, kteří se narodili do bídy a všechno si museli tvrdě vydřít. A když tu a tam něco získali snadno, dokázali to ocenit. Herečky věřily, že Howard má vliv, a někdy tomu tak i bylo.

Samozřejmě že otevřeně se o tom nikdo ne bavil; vše se halilo do relativně úctyhodného hávu milostných aférek, avšak pravidla byla jasná. A Howard svou část úmluvy vždycky dodržel. Pokud mohl uplatnit svůj vliv, pak se o to i pokusil. Děvčata ochotná uzavřít takovou dohodu věděla, jak se věci mají: někdy jim mohl pomoci, jindy ne. Nic jim nenalhával a nepřeceňoval svůj vliv. V tomto případě poctivě a opatrně vysvětlí, že text už odsouhlasil pan Warrington – muž, který divadlo vedl, financoval, který v něm reží-

roval i hrál; jeho šéf, její šéf, jednoduše šéf –, a tudíž je nepravděpodobné, že by jí mohl zajistit vlastní repliky.

Pan Thomas Warrington byl vážený herec a manažer se záviděníhodnou pověstí. Nebyl to žádný boháč, protože místo aby své zisky ukládal do banky, všechno, co vydělal, investoval zpět do divadla. Jeho jedinou ambicí bylo vyprodukovat ještě velkolepější, ještě působivější a pamětihodnější představení než to poslední. Divadlo Warrington nebylo tím největším ve West Endu, ovšem ani tím nejmenším. Soubor nezřídka hrával před více či méně vyprodaným sálem. Warrington Howarda respektoval, ale nenechal se přemluvit k ničemu, co sám udělat nechtěl. Tentokrát měl Howard svázané ruce, jenže ta hvězdička mu nevěřila. Ráda by si myslela, že jeho moc je neomezená, protože byla přesvědčená, že na něj má vliv. Pro ženy jako ona to celé bylo pouze o moci, slávě a bohatství. Howard měl všechny tři věci rád, ale pro něj se za tím vším skrývalo ještě něco víc.

Drobounká herečka svírala v rukou jeho text, do nějž vepsala vlastní návrhy na to, jak přesně by jí mohl dát roli. Listovala stránkami potřísněnými inkoustem tak často, že byly nejen zmuchlané a umouněné, ale doslova se začínaly rozpadat. Howard si prohlédl její křehké rysy, uvědomil si, jak je hubená a že ho tlačí kostmi do nohou; chápal, že má hlad. Hladověla po slávě. Po jídle. Možná že už od sebe nedokázala obojí odlišit. Tak jako většina hereček.

Oslovil ji francouzsky, pro pobavení a rozptýlení. „*Ma chère*, kdyby to bylo na mně, obsadil bych tě do hlavní role. Jenže není.“ Nevěřil v plané sliby. Neměl je zapotřebí. Byl přitažlivý, charismatický, vysoký. Postupem času zjistil, že i tak by mohl mít každou, na kterou by si ukázal.

„Vážně? To bys vážně udělal?“ vyhrkla rozrušeně a dychtivě, ale pak nasadila ukřivděný výraz, když si všimla, jak mrkl na představitelku hlavní role, která seděla sotva metr od něj, pudrovala si nos a mračila se. „Nehraj si se mnou, Howarde R. Hendersone, není to fér.“ V sebeobraně se uchýlila k formálnosti a použila jeho plné jméno, tak jak stálo na první stránce textu.

„Něco ti povím. Po představení ti koupím večeři,“ navrhl jí vlídně a políbil ji na čelo.

„Fajn.“ Nedostala sice, co chtěla, ale aspoň něco. Oči jí ještě jednou toužebně sklouzly ke stránkám hry. Ukazováčkem přejela po Howardově vytištěném jméně. „Co vůbec znamená to ‚R‘?“

„Hádej.“

„Ronnie.“

„Ne.“

„Robert?“

„Ne.“

„Richard, Raymond?“

„Ne, ne.“

„Reginald?“

„Ne.“ Tomu se zasmál. „Vypadám snad podle tebe jako Reginald?“

„Tak už nevím.“ Našpulila rty.

„Rampelník,“ nadhodila herečka, s očima upřenýma na Howarda v odrazu zrcadla. Howard se srdečně zasmál a pomyslel si, že to je ten důvod, proč je to právě ona, na koho lidé stojí fronty.

3

Vivian vykročila na chodník lesklý deštěm. Jarní přeháňky byly prokletím sezony. Portýr, vyšňořený a rázný ve svém cylindru, jí otevřel dveře a okázale se uklonil. Bylo nemožné ubránit se lehkému vzdychnutí rozkoše; pronajatý sál byl úchvatné a nablýskané místo. Vstupní hala se sloupovým šuměla hovorem a očekáváním. Náraz propletených hlasů – zvucných a veselých, jedovatě pomlouvačných, tlumených a drsných – ji zaplavil jako vlna. Pláště se odložily do šaten, šaty uhladily nervózníma rukama a pak už se hosté vydali po schodech nahoru.

Taneční sál byl přepychový; červená sametová křesla a těžké závěsy, zlatá lemování a štrapse, purpurové stěny a koberce, v tom všem se cítila jako královna. Klopy mužských fraků zdobily růže, ženy si nesly malé taneční knížečky, slonovinové nebo stříbrné. Stály tu vysoké svícny s mnoha vystupujícími rameny; blýskavé stříbro, zářící plamínky. Místnost byla zaplněná lidmi, které Vivian viděla za sezonu už stokrát. Pevně semknutá skupinka těch, které znala dobře, a zbytek sice ne cizinci, ale ani přátelé.

Jako vždy tu nechyběla ani nudná kohorta gardedám; matek a tetiček, statných žen s nevýraznými tvářemi, šaty i účesy. Těžko uvěřit, že kdysi byly mladé, svěží a plné života. Chvěly se tehdy oče-

káváním, snily, plakaly? Opravdu to bylo možné? Teď se zdálo, jako by za všech okolností nosily připnuté trsy umělých květín. U pasu či na prsou. Sušené květiny byly depresivní. Vivian neměla ráda ani objemné kabelky, ty, které se kupovaly spíše pro jejich účelnost než krásu. Všechny ty gardedámy s rudolícími a širokými tvářemi nosily právě takové.

Nesměla tu chybět ani skupinka postarších mužů, s řídnoucími bílými vlasy a narůstajícími opasky. Brady jim splývaly s krkem a pak přecházely v hrudníky a břicha. Jako by jediným potěšením starých bylo jídlo. Vivian o jídlo nejevila nijak zvláštní zájem. Nekonečné hodiny, které musela trávit u jídelních stolů, ji k smrti nudily. Často bývala usazena právě vedle některého z takových hltavců. Oplzlého starého strýce či rodinného přítele; vedle mužů, které paní Fosterová popisovala jako neškodné, ale Vivian je považovala za odporné. Měla tušení, že kdysi flirtovali s její matkou, nebo možná bývali jejími milenci. Ne, to nebylo možné, nebo snad ano? Jiní rodiče se možná zaplétali do milostných aférek, lidem to bylo vlastní, ale *její* rodiče? Bylo to vůbec možné? Pravděpodobné? Nechtěla na to ani pomyslet. Tihle muži často mívali falešný chrup a trápili se, když jedli masové rolky, zuby se jim při přežvýkování posouvaly a klouzaly. Dlaně měli věčně ulepené a bůhvíproč jimi poklepávali Vivian po ruku, když sama bojovala s kouskem tuhého hovězího. Zdálo se, jako by jim i dýchání působilo potíže. Všechno to bylo nanejvýš odpudivé. Mohla jediné doufat, že brzy zmlknou.

Ale teď, v tanečním sále, tu byli *skuteční* lidé. Lidé, kvůli nimž sem přišla. Její pěkné přítelkyně. Pohlední chlapci. Bohatí rodiče se svou oslnivou mocí.

Vivian měla bohaté lidi ráda. Tedy ty opravdu bohaté. Naučila se je vnímat jako jaksi úplnější. Byli vysocí a silní, ne shrbení a mizolnatí či zohavení omrzlinami jako chudí. Byli bezstarostní a lehkovážní, nezatížení přízemními starostmi, jakým se obvykle neubránily rodiny ze střední třídy. Bohatí si nemuseli lámat hlavu nad tím, jestli budou mít dostatek vody pro všechny nebo čisté a suché

spodní prádlo a punčochy na celý týden, což byly problémy, kterými se Vivian zabývala v jednom kuse. Ti nejbohatší měli vždy to správné vybavení na procházku či na sport, kočáry nebo dokonce auta přistavené přede dveřmi a soukromou lóži v divadle. Vivian se nad tím tajil dech.

Její rodina pochopitelně nepatřila k těm, které by se daly označit za chudé, ale k bohatství jim hodně scházelo. Vivian měla pocit, že střední třída to opravdu nemá jednoduché. Od těch nejchudších nikdo nic neočekával, byli schopní upít se či prohazardovat do špinavé otupělosti, a kdo jim to mohl vyčítat? Žít ve vyšší střední třídě stálo na druhou stranu nesmírné úsilí. Existovala tu měřítko, kterým jste za každou cenu museli dostat; lidé od vás čekali jistý standard. Musely se najít peníze na zaplacení vychovatelek a školních poplatků, služebné a uklízečky prakticky vyžadovaly vánoční odměny, a pokud to znamenalo obejít se bez nových bot na večírek (když je měl absolutně každý!), pak vám zkrátka nezbývalo než se s tím smířit. Ti skutečně bohatí se nesli hrdě a vznešeně a budili dojem, jako by neměli nejmenší tušení, že je třeba postarat se o špinavé prádlo, o vaření, účty a tak dál. Upřímně řečeno, Vivian bolestně toužila vystoupat do jejich řad. Prahla po tom.

Muži odedávna hromadili své jmění. Narodit se chudý znamenalo pro ně nutně strávit život v bídě. Dnes už ne. Mohli tvrdě pracovat nebo mít štěstí. Jistému typu chlapců velmi prospělo stipendium na gymnáziu, nebo mohli vynalézt něco převratného. Byla taková škoda, že ženy nemohly vydělávat! Vivian se domnívala, že kdyby jen dostala šanci, nevedla by si v tom vůbec špatně. Jistě mnohem lépe, než si kdy povede její líný mladší bratr, a lidé se mohli přetrhnout, aby *jemu* zajistili příležitosti. Lektoři, Eton a pak rovnou do Oxfordu. A jeho vzdělání zhltnou rodinné prostředky. Nepochybně se tam spráteli s někým vlivným, kdo se ho ujme. Mohli v to jedinečně doufat! Muži otvírali továrny. Stávali se právníky. Odplouvali do Ameriky. Měli možnosti. Bylo to pokořující. Sufražetky mohly rozbíjet výlohy, podpalovat kriketové kluby a vrhat se pod

kopyta koní, jak chtěly, ale bohužel pro dívky jako ona se nabízela pouze jediná kariéra a pouze jediná možnost, jak si v životě zajistit slušné místo: Vše záviselo na výhodném sňatku.

V žaludku ji zašimrala tenká tykadla nervozity. A přesto byla zároveň radostně vzrušená. Její chvíle nadešla.

Velké hrozny svíce zalévaly sál tlumeným žlutým světlem, které se jaksi neodmyslitelně pojilo s hudebními sály a divadly; vytvářelo atmosféru intimity. Příslib a vzrušení se vznášely ve vzduchu jako šepot. Pouhých pár metrů před sebou zahlédla Vivian svou nejlepší přítelkyni Emily. Pokud mohly uplatnit svůj nevelký vliv, snažily se přicházet do společnosti přibližně ve stejný čas, aby na večírek vstoupily společně. Kromě jistoty, kterou jim taková podpora dávala, měly jasno v tom, že společně udělají větší dojem než každá zvlášť. Vivian se zavěsila do své přítelkyně a nenápadně ji odvedla od její matky. „Emily, potřebuju se zbavit té krajky ve výstřihu a pak už se pojďme bavit.“

Jakmile byla krajka odpáraná a pečlivě uložená v kabelce, vplula Vivian do tanečního sálu, s šuměním šifonu. Hedvábí. Mládí. Nezkusenosť. Hlavy se otáčely. Cítila na sobě zraky ostatních. Představovala si, že všichni vědí, jak významný je dnešní večer. Jak by to mohli nevědět? Vivian přelétla místnost pohledem a okamžitě zahlédla Nathanielovy rodiče, sira Roberta a lady Thorpeovou, stojící v hloučku s dalšími, podobně bohatými a vlivnými lidmi. Vivian zalitovala, že se tak zbrkle zbavila matky. Paní Fosterová sice byla neodbytná a dotěrná, avšak nedalo se popřít, že si ví rady v každé společenské situaci. Vivian se neodvážila oslovit lady Thorpeovou, aniž by jí matka uhladila cestu. Ona i Emily budou muset počkat, až někdo přijde za nimi. Prázdná taneční knížečka jí visela zplihle na zápěstí, uvázaná na zelené šňůrce.

„Tamhle je Ava Pondson-Callowová,“ vydechla Emily. Obě se zadívaly naznačeným směrem s neskryvanou zvědavostí. Vivian Avu zbožňovala a obdivovala; byla to jediná debutantka, kterou považovala za naprosto a přirozeně dokonalou. Ava byla taková, jaká

Vivian toužila být. Zcela samozřejmě úchvatná. Bezstarostně bohatá.

„S kým to tančí?“ Vivian se neobtěžovala skrývat před Emily svůj horlivý zájem. Bezvýhradně své přítelkyni důvěřovala. Když byly mladší, rok či dva se dělily o stejnou vychovatelku, zaměstnanou ve Vivianině rodině, a s ní i o vše, co to obnášelo. Neměly před sebou žádná tajemství.

„S nejstarším synem hraběte z Clarendaleu.“

„Vypadá znuděně.“ Vivian zalapala po dechu; nemohla si pomoci. Nebyla si jistá, jestli je ohromená, nebo v šoku nad tím, že by se kterákoli dívka mohla nudit při tanci s dědicem hraběcího titulu, a ještě to otevřeně dávat najevo.

„Vždycky vypadá znuděně. Zakládá si na tom,“ opáčila Emily nevzrušeně.

„Slyšela jsi, že ji prý Reggie Fairfax požádal o ruku?“

„Vážně?“

Vivian zbožňovala, když mohla přijít s novinkami. Většinu informací získávala od matky, která věřila, že je třeba držet krok s děním. „Ano, s prstenem své zesnulé matky. Je to rodinné dědictví. Zdobený žlutými diamanty. Má ohromnou cenu.“

„Hádám, že ho odmítla,“ odtušila Emily.

„Nedala mu žádnou naději.“

„Myslíš, že se někdy provdá?“

„Ve společnosti je dva roky a zatím tomu nic nenasvědčuje.“ Vivian se skutečně neubránila otázce, na koho či na co Ava Pondson-Callowová asi čeká.

„Její rodiče musí zuřit.“

„Nepochybně.“

Rozšířily svou pozornost, probraly, kdo vypadá dobře a kdo se naopak oblékl příšerně. Po Nathanielovi nebylo zatím k Vivianině mrzutosti ani stopy. Obě přijaly sklenku chlazeného šampaňského a brzy se kolem nich začali točit muži. Vivian je odmítala, ovšem Emily začala plnit svou taneční knížku. Vždycky byla vděčnou taneční partnerkou. Neoplývala obzvláštní krásou – oči měla posaze-

né trochu moc daleko od sebe a její vlasy měly nevýraznou hnědou barvu, která nijak nevynikala mezi ostatními –, avšak neustále se usmívala. Měla plné poprsí, pěkně kulatý zadeček a pas jako proutek, čili přesně takovou postavu, jaká mužům pletla hlavy, pokud je neměli už tak popletené. Během chvilky zmizela v tančícím davu a zanechala Vivian samotnou u mramorového sloupu.

Vivian zahlédla spoustu dalších dívek, které znala a s nimiž by si mohla povídat, ale všechny její oblíbenkyně tančily a ona se nechtěla nechat vidět ve společnosti dalších čekanek. Nudných a netančících. Její matka hovořila s lady Henningovou, její otec tančil s lady Cooperovou. Všichni se zdáli být příjemně zaměstnaní, až na ni. Obvykle by trpělivě čekala, se vzprímenými rameny a širokým úsměvem, a neztrácela by hlavu, dokud by se neobjevil Nathaniel a nepřihlásil se k ní. Jenže obvykle tu stávala s jeho matkou, anebo přinejmenším se svou vlastní. Tu se vyhledat neodvážila, protože by jí určitě neušel Vivianin upravený výstřih, a Vivian se nechtěla hádat.

Aby se něčím zabavila, sáhla po další sklence šampaňského. Připadala si zvláště odříznutá, ne tak srdnatá jako jindy. Vědomí, co všechno závisí na dnešním večeru, jí bránilo být sama sebou a počínat si se svou obvyklou sebejistotou a určitou odtažitostí. Nakonec přijala žádosti o tanec od Charlese Rushmorea, ctihodného Freddieho Wittingtona a Matthewa Fulhama. Na pátý, šestý a sedmý tanec byla zadaná; to znamenalo, že ji Nathaniel nebude moct sevřít v náručí až do tance osmého. Byla to nepochybně škoda, ovlivnit to ale Vivian nijak nemohla.

Když kroužila sálem a bohaté sukně se kolem ní točily a leskly, hledala ho pohledem v davu. Kde je? Proč má takové zpoždění? Charles Rushmore byl sympatický muž; v klopě růžové poupě, zdálo se, že si vůbec nevšiml její roztržitosti, a ze všech sil se snažil konverzovat. Ptal se jí, zda chodí často do divadla, a vyprávěl jí o hře, kterou nedávno viděl.

„*Nejtemnější noc*, ohromně povedená. Kritici ji vynášejí do nebes.“

„Jak zajímavé,“ zamumlala, ale v mžiku název vypustila z hlavy a věděla, že na hru nikdy nepůjde, pokud návštěvu divadla nezařídí někdo jiný. Jediné, nač dokázala myslet, byl Nathaniel. Jeho nepřítomnost.

Dalších několik minut tančili v tichosti. Vivian nevadilo nemluvit, avšak pan Rushmore se zdál být tím mlčením celý vyvedený z míry.

„Víte, bral jsem hodiny tance. Kvůli dnešnímu večeru,“ přiznal se jí překotně.

„Myslela jsem si to.“ Neurčitě se usmála a pokusila se probudit v sobě uznání pro jeho snahu. Bylo vidět, že se učil tančit. „Jste velmi dobrý.“

„Opravdu?“ Vypadal potěšeně. A skutečně si vedl dobře. Tolik mladíků zakopávalo o špičky svých velkých bot a nevědělo, co si počít se svými neohrabanými dlouhými končetinami. Samo sebou nebyl tak dobrý jako Nathaniel, který tančil tak, jak dělal všechno ostatní – dokonale. Otočka, krok, zastavit, úkrok a pak celé znovu s naprostou přesností, ani jeden krok vedle. Nedával najevo, jestli počítá nebo se soustředí, jeho výraz ukazoval jediné to, že všechno hravě zvládá. Tak kde je? Kde?

Ach, tamhle!

Zachytila ho pohledem a zachvěla se. „Tamhle je,“ vzdychla.

„Kdo?“ Pan Rushmore se snažil natočit, aby viděl, kdo upoutal její pozornost. Neměla to vyslovit nahlas. Bylo to nezdvořilé. Sledovala Nathanielova široká záda a štíhlé boky, které se jí tu a tam ukázaly mezi hosty. S kým to tančí? S Lady Fevershamovou. No, to bylo v pořádku. Lady Fevershamová byla vdaná. A stará. Muselo jí být nejmíň šestadvacet.

„Právě jsem si všimla Nathaniela Thorpea.“ Vivian nedokázala odolat touze pronést jeho jméno nahlas, přestože věděla, že tím na tváři pana Rushmorea vyvolá prazvláštní výraz; něco mezi podrážděním a zklamáním. „Je tak mrštný,“ rozplývala se.

„Ovšem. Suverénní,“ odvětil Rushmore, ale neznělo to jako pochvala.

Vstoupit mezi tančící pár bylo podle Vivian známkou vrcholné nevychovanosti. Tance tak důkladně nachystané, často tak vytoužené, se mohly úplně zkazit, a to jen proto, že kterýkoli mužský mohl přijít a říct: „Dovolíte?“ a váš taneční partner nemohl jinak, než souhlasit. Když tančila s Nathanielem, takhle příšernost se jí přihodila dvakrát. Jeho přátelé jim vpadli do tance. Odvedli ji od něj pryč. Jaká neomalenost! Teď si ale přála, aby stejné právo měly ženy. Dotančila by k lady Fevershamové a řekla: „Dovolíte?“, lehce by se uklonila a vplula mu do náruče. To bylo ovšem nemožné. Ženy tohle právo neměly.

Vědět, že je Nathaniel v sále, jí poskytovalo jistou útěchu. Teď se ples mohl stát vším, čím ho chtěla mít. Nebude trvat dlouho, než ji vyhledá. Než si ji vyvolí. Než s ní promluví. Mohla si užívat tanec s ostatními chlapci a přitom se těšit na vše, co dnešní večer přinese. Požádá ji o osmý tanec, tím si byla jistá.

A tak kroužila, točila se a usmívala, a když zrovna netančila, vždy se našel nějaký muž dychtivý flirtu či lichotek. Tanec číslo osm proseděla. Šampaňské se dál štědře nalévalo do skleniček, nejdřív opatrně, aby se každý mohl dosyta pokochat stoupáním bublinek na hladinu, kde se s šuměním rozplývaly, ale s pokročilým večerem číšníci polevovali v pečlivosti, a tak šampaňské přetévalo přes okraje a máčelo rukavičky a prsty. Nikomu to nevadilo. Jedna dva tři, jedna dva tři, proudil jí rytmus tělem. Vzhlédla přes nekonečné moře vlnících se tmavých ramen a pokusila se ho nalézt. Jednou dvakrát zahlédla jeho široká rovná záda. Pak jí znovu zmizel z dohledu. Bylo obtížné najít ho v tom množství totožných černých fraků, nablýskaných klop a hemžících se hlav. Všude bylo plno smíchu, hlučných, pochybných mužů a koketujících, rozmarných dívek.

Devátý, desátý a jedenáctý tanec utekly jako nic. Začaly a skončily během mrknutí oka. Nenávratně zmizely. Mohl by snad být na balkoně? Nebo hraje biliár? Mladí se koneckonců shlukovali do skupinek a počínali si jako páni tvorstva. Bylo to od nich dost troufalé. V sále bylo horko, ženy se s vervou ovívaly. Možná by se sama měla nadýchat čerstvého vzduchu, ale kdo ji doprovodí ven?

Tahle role byla přece vyhrazena pouze Nathanielovi. Vyvedl ji na vzduch při každém z posledních čtyř plesů. Pokaždé se jim podařilo ukořistit alespoň několik minut o samotě, než matka někoho poslala, aby nenápadně zasáhl. Několik vzácných minut, kdy se na ni usmíval, žertoval a lichotil jí, šeptal s ústy skloněnými k jejímu uchu. S očima upřenýma do jejích. Teď měla v ústech sucho; ztěžka polkla. Hlavně se ovládnout. Hlavně nedat nic najevo.

Sálem proudila záplava myšlenek, vzkazů posílaných v letmých pohledech: návrhy, odmítnutí, žádosti, zavrnutí. Vivian je všechny sledovala, ty úspěšné i ty beznadějné. Tolik mladých lidí toužících nalézt své místo. Hudba nabírala na síle. Mohl to být už čtrnáctý tanec? Přece ne tak brzy! Proč ji Nathaniel nevyhledal? Znovu se rozhlédla. Všude viděla zvlhlé, usměvavé rty. Jiskřivé oči, přivřená víčka. Taneční kroky, které si někteří pamatovali, jiní zapomínali a další ignorovali. Otázka *Kde je?* jí v rytmu valčíku tepala v hlavě. Všechno jako by se rozpíjelo. Vzduch byl napjatý a jiskřivý; nikdo zatím nemyslel na to, že později zvlhne a ztěžkne.

„Tady jste!“ Pevně stiskla rty, než jí z nich uniklo „Konečně!“ nebo „Kde jste celou tu dobu byl?“

„Tady jsem!“ odpověděl. Stál kousek od ní. Ústa měl ochablá a oči zastřené. Napadlo ji, že se dnes nervozita nevyhnula snad nikomu. Nalévala se i limonáda a chlazené nápoje, a přesto se takřka všichni opili. Nechtěla, aby byl Nathaniel opilý. Choval se pak mnohem méně pozorně a ohleduplně; pronášel hloupé žerty a většinu času trávil raději s přáteli. Patrně proto ho dnes neviděla dřív: marnil čas s nimi. Možná si ale potřeboval dodat odvalu alkoholem, než se vysloví. Ta myšlenka ji povzbudila a rozradostnila. Rozhihňala se. Možná sama neměla úplně jasnou hlavu; tančila mnohem méně než obvykle, a o to víc toho vypila. Ani to se jí nelíbilo. V takovém stavu bylo mnohem obtížnější chovat se bezchybně. Vlastně to bylo zcela nemožné. A přesto cítila, jak se jí hlava nepatrně točí. Večer neprobíhal podle plánu, což ji střídavě zlobilo a skličovalo. Její krátkodechý optimismus se rozplynul. Věděla, že její ná-

lada nevydrží, a z toho ji zaplavila vlna smutku. Doslova jako by stála na pláži a převálil se přes ni mořský příboj. Najednou se cítila jako z olova a dělalo se jí mdlo. Musí se vzpamatovat. Teď by ji měl Nathaniel požádat o tanec.

„Orchestr hraje vcelku dobře, co myslíte?“ Vyslovovala pečlivě, aby snad nedrmolila.

Nathaniel se rozhlédl kolem sebe, jako by si vůbec poprvé všiml, že tu nějaká hudba hraje, ač to tak samozřejmě nebylo: viděla ho tančit s lady Fevershamovou i jinými. „Ano, asi ano. Ujde.“

„Dnes večer si připadám přímo nabitá energií.“ Jen lehce naznačit. Tak už mě požádej o tanec!

„Opravdu?“ Neusmál se. Kam se poděl jeho milý úsměv?

„Ano.“ Nepochopil. Přece ho nemůže vyzvat sama! To se nedělá. Otevřela taneční knížečku, jako by chtěla zkontrolovat, komu se zadala na další tanec. „Matthew Fulham žadonil o šestnáctý tanec. Je to two-step.“ Nepřítomně přikývl, oči nespouštěl z tanečního parketu. Hledá snad někoho? A koho? Zoufale vyhrkla: „Víte, sedmnáctý tanec jsem ještě nikomu neslíbila. Je to valčík.“ I tohle bylo zahanbující. Tváře ji pálily ruměncem. Sedmnáctý tanec, a on ji ještě o žádný nepožádal? Celkem jich bylo pouze čtyřia dvacet. Budou mít dostatek času?

Něco se pokazilo. Nebylo to mezi nimi stejné, jako když ji minulý týden navštívil doma. To odpoledne uběhlo tak příjemně. Prosté úsměvy Nathanielovi ochotně splývaly ze rtů; byl okouzlující a pozorný. Teď působil odtažitě a roztržitě, jako úplně cizí člověk. Oficiálně pochopitelně potřeboval svolení jejího otce, nicméně nejeden pár dospěl ke vzájemné shodě a teprve potom se zabýval formalitami.

Oni ke shodě nedospěli.

Ne výslovně.

Nathaniel se nevyjádřil jasně, neujistil ji o svých úmyslech, ačkoli si s ní často šeptal v tichých rozích pokojů své hovory plnil náznaky a narážkami. Touží po ní, obdivuje ji, nemůže spát, proto-

že na ni neustále myslí. Často jí potají vsunul prst pod rukavičku, hladil ji na zápěstí; jednou se jí potají otřel rty o tvář. Kdyby ostatní o jeho chování věděli, prohlásili by, že je to příliš. Pro ni to nebylo dost. Nikdy jí to nemohlo stačit. Chtěla mnohem víc. Přirozeně byla zvědavá. Hořela zvědavostí.

Kolik času si takové věci žádají? Pokud ji nepožádá o tanec, pak by si alespoň mohli dojít pro něco k jídlu. Ne že by měla hlad, ale unikli by pryč z dohledu očí, které se do ní neustále zabodávaly – zvědavé, necitlivé, pobavené.

„Neměli bychom si zatančit?“ vyhrkla zničehonic, ač věděla, jak je to nepatřičné.

Pokrčil rameny. „Proč ne.“

Sebejistě ji uchopil za ruku, ne za rámě, aby se zachovalo deko-
rum, a hned ji odvedl na parket, přímo uprostřed patnáctého tan-
ce. Líbilo se jí, jak ji chytil za ruku a propletl prsty s jejími. Bylo to
od něj naprosto nevhodné, ale v ní to vyvolávalo pocit přijetí, sou-
hlasu a sounáležitosti, a přitom jedinečnosti, vyčleněnosti. Těžko se
to vysvětlovalo. Nathaniel jí dodával pocit, že svět je obrovský a že
je v něm spousta věcí, o nichž nemá ani zdání. Bylo to znepokojivé
a zároveň vzrušující. Jako nasednout na vlak, aniž byste tušili, kam
vás zaveze. Kouř a hluk, pocit rozčileného vzrušení. Přiměli ostat-
ní tančící, aby jim uvolnili cestu. Někdo se na ně usmíval, někdo se
mračil, ale Vivian se o to nestarala. Nathaniel ji vzal jednou rukou
kolem pasu, druhou ji stále držel. Konečně! I přes látku rukaviček
ji kůže pálila.

„Máte za sebou protivný den?“ zeptala se. Vždy se cítila povinová-
ná vést konverzaci. Matka jí vštípila nezbytnost bavit svého part-
nera.

„Proč se ptáte?“

„Nezdáte se být ve své kůži.“

„Nudím se,“ povzdechl si.

Jeho slova na ni dopadla jako pravítko vychovatelky. S palčivým
plesknutím. To ne! Jeho emoce se natolik lišily od jejích, že se ne-
ubránila šoku. Nejdrív byla nervózní a nešťastná, pak zase omáme-

ná a rozrušená, tedy alespoň do chvíle, kdy prohlásil, že je znuděný. Znuděný? Nic horšího si neuměla představit. Nebezpečně se to blížilo lhostejnosti. Nudí ho snad *ona*? Na to se nemohla zeptat. Nesměla. Za nic na světě. „Já vás nudím?“ Pohlédla mu do tváře a přitom si uvědomovala, že se jí oči jistě lesknou dotčením.

„Všechny dívky jsou nudné. Do určité míry,“ odpověděl s dalším povzdechem.

Zrádné, hloupé slzy jí okamžitě vyskočily na řasách. Odvrátila se od něj a silou vůle nesklopila hlavu. Nikdo si toho nesmí všimnout. Nejhorší na tom bylo, že měl pravdu. Někdy to sama cítila. Dívky, panny, byly všechny do jedné ještě dětské, ještě neurčité, zavínuté jako maličké zelené výhonky. Zavřené, schované. Po chvíli s nenuceným, uvolněným úsměvem dodal: „Ženy jsou báječné.“ Rozvinuté květy byly přitažlivější. Dokonce i tučné, nafouknuté růže v sobě měly cosi lákavého. Jeho úsměv ji poněkud uchlácholil, nejistoty ji ovšem nezbavil. Kam v jeho hodnocení zapadá ona? Vidí ji jako ženu, nebo jako dívku? Bylo jí osmnáct. Nebyla už dítě, ale zatím ji nikdo nepolíbil.

Takže dívka.

Pak se zdálo, jako by o tu myšlenku ztratil zájem, a zeptal se: „Hrajete bridge? Nedokážu si vzpomenout.“ Vivian považovala bridge za hru pro stařeny. Pomyslela na vleklá odpoledne, která si tou hrou krátila matka s přítelkyněmi, karty jim klouzaly z rukou na stůl, obočí se krabatila soustředěním či zvedala potěšením. Hodiny odtikávaly. Vivian, Susan a Babetka, všechny v šatech z bavlněného aksamitu s polodlouhými rukávy, seděly poblíž a přihlížely. Ona v zelených, Susan a Babetka v růžových. Na bridge byly moc mladé, na dětské stolní hry moc staré. Susan by si s Babetkou možná stále ještě ráda zahrála Žebříky a hady, ovšem Vivianina přítomnost to z nějakého důvodu znemožňovala. Nejzábavnější bylo, když se vydařilo počasí na kriket. Chce snad Nathaniel, aby hrál bridge? Lady Fevershamová v něm vynikala, byla tím známá po celém Londýně. Vivian si nebyla jistá, proč ji ta myšlenka znepokojuje, ale nemohla si pomoci. Postarší, provdaná žena. Neměla by být

ve hře, ale Vivian se neubránila nejasnému, nedefinovatelnému pocitu, že s ní musí počítat. Jak jen si teď přála, aby během všech těch odpolední dávala větší pozor na pravidla.

„Ne, neumím ho hrát, ale můžu se ho naučit. Mohl byste mi s tím pomoci.“

Nezdálo se, že ho ta představa nadchla. „Vy máte mnohem raději pohyb na čerstvém vzduchu,“ prohlásil s jistotou.

„Ano, to mám.“ Zdálo se snadnější přitakat. Skutečně ráda chodila ven. Ráda se procházela po Bond Street či Piccadilly, brouzdala po obchodech a kavárnách. Dalo se to považovat za pobyt na čerstvém vzduchu?

„Jezdíte na lov?“

„Byla jsem na něm.“ Kdykoli Vivian pomyslela na lov, vybavila se jí vůně whisky. Nakyslá, štiplavá, smíšená s pachem vydělané kůže. Mužská. Poprvé a naposledy se zúčastnila lovu ve svých čtrnácti. Muži v růžových kabátech vypadali úchvatně; zprvu se náramně bavila. Méně už ve chvíli, kdy se psi pustili do kňučící lišky, vyhazovali ji do výšky, znovu ji chytali do slintajících mord a přetahovali se o ni. Tehdy byla Vivian nejmladším účastníkem lovu, a tak jí čelo potřeli liščí krví. Její železitý pach na ni byl příliš, zvedal se jí z ní žaludek, motala se jí hlava. Dostala doušek whisky. Otec považoval celou příhodu za zábavnou a často ji vyprávěl u večeře, když měli hosty.

Nathaniel vycítil její nezájem a zřetelně vyzývavým tónem se zeptal: „Hrajete golf?“

„To je spíš mužská záležitost, nemyslíte?“

„Ani ne.“ Tvářil se mrzutě. Jeho vitalita jako by byla ohrožená tváří v tvář jejím nedostatkům. Proč se najednou zajímal o její koníčky? Co na nich záleželo? Chtěl vědět, jak Vivian nakládá se svým časem. Tančila a snila. Nakupovala. Sedávala po boku své matky a čekala. „Tak *jakému* sportu se věnujete?“ Popravdě žádnému, ovšem přiznat to by ji ukazovalo jako omezenou, nedostatečnou. Přes všechnu její energičnost ji nikdy nevedli k tomu, aby vynikla v určitém sportu. Sportování se nepovažovalo za vhodné pro ženu.

Rodiče nevěřili, že dceru je třeba směřovat a zocelovat stejně jako syna. A tak měla málo co nabídnout kromě svého vzhledu a výšivek (vyšívání popravdě nepatřilo k jejím silným stránkám, byla ovšem nucena u něj setrvat). Uměla hrát na piano (trochu ztěžka, ale na to si málokdo stěžoval) a zpívat. Ano, hlas měla skutečně nádherný. Nikdy jí ani nepřišlo na mysl, že by taková sbírka schopností nemusela stačit.

Až do této chvíle.

Nathaniel byl statný a silný, takřka hromotluk. To na něm zbožňovala. Že je plný života. Takový měl manžel být. Navštívila jeho dům a viděla stříbrné trofeje vystavené na krbové římse v druhém salonku, zbraně, pálky a rakety vyskládané na policích v zadních pokojích. Byl průbojný, což bylo nadějné, ač úplně nechápala proč. Svým způsobem ji to vyvádělo z míry a bralo jí to dech, kdykoli se ocitla s ním.

„Jste lenoch,“ zabručel. Bodlo ji to, a to nepochybně zamýšlel.

Pokračoval v tanci záměrně potichu, povýšený a zachmuřený. Ani ho nenapadlo obtěžovat se hovorem. Bylo to příšerné. Tolik toužila líbit se mu. A dosud si myslela, že se mu líbí. Byla si tak jistá! Dál se proplétali mezi ostatními páry, ale Vivian cítila, jak se mu vzdaluje. Věděla, že ji dál drží, ale necítila to. Jak jen to změnit? Hlava se jí točila; v sále bylo příliš horko. Tu a tam ji do nosu udeřila cizí vůně: levandulová toaletní voda, mužský pot. Bylo toho na ni příliš. Potřebovala čerstvý vzduch a něco k pití. Už žádné šampaňské. Toho měla dost. Měla by se poohlédnout po ovocném nápoji, ale limetkovou šťávu nechtěla. Připomínala jí dětské pikniky. Nedospělé. Těhle vzpomínce se chtěla obloukem vyhnout.

„Tak už něco řekněte!“ vyrazila ze sebe nakonec.

„Co bych měl říkat?“

„Něco pěkného,“ zaprosila. Bylo to nedůstojné, ale jí už na tom nezáleželo. Toužila jenom po tom, aby k ní znovu byl milý.

„Líbí se mi vaše šaty. Vypadáte jako půvabná ozdoba.“ Jeho hlas překypoval sarkasmem. Nebyl to kompliment; nebylo to tak zamýšleno.

„Ozdoba? Jako třešnička na dortu, ale nic, co by patřilo k životu, chcete říct.“ Nic tak nezbytného jako bridge, lovy nebo golf.

„Přesně tak,“ ucedil přezíravě. Definitivně.

Najednou jí ticho připadlo vítané. Nesmí dopustit, aby si všiml její bolesti a zmatku. Jak k tomu všemu došlo? Proč se všechno najednou hroutí? Zdálo se, jako by ji nesnášel. Musela něco udělat. Cokoli. Ale co? Co by mohla říct nebo udělat, aby si udržela jeho zájem? Měl pravdu: nebyla nic víc než ozdoba. Pokoušela se jasně myslet, navzdory bolesti i šampaňskému. Co měla jeho slova znamenat?

Znamenala, že je žádoucí.

A to nebylo bezvýznamné.

„Ukážu vám, jaká jsem.“ Popadla ho za ruku a táhla ho pryč z parketu. Kličkovali mezi lidmi, neurvale do nich vráželi. Skutečně tím jeho zájem rozdmýchala, a tak se nebránil a vyšel za jejími rozevlátými sukněmi ven ze sálu a do tlumeně osvětlené úzké chodby. Zavedla ho do šatny, v níž se zkraje večera zbavovala nežádoucí krajky. Do té malé v druhém podlaží. Nebyla tu služebná, která by dívkám podávala osušky, ani švadlena s jehlou ruce, připravená zasáhnout v případě nouze. S Emily se předtím shodly, že šatna nestojí za nic, že ji odbyli, ale teď za ni byla vděčná. Nakoukla do dveří.

„Haló?“ Nikdo se neozval. Bylo tu prázdné. Zatahala Nathaniela za manžetu.

„Tam jít nemůžu,“ prohlásil, ale šel za ní.

„Zamkněte dveře,“ přikázala mu.

Poslechl. Byl to báječný pocit, sledovat, jak dělá, co mu přikázala. Jak se řídí jejími instrukcemi. Bez přemýšlení. Raději nepřemýšlet vůbec o ničem. Hlavně ne o tom, kde jsou a proč ho sem zavelkla. Proč to vlastně udělala? Protože zuřivě a zoufale bojovala o jeho zájem. Věděla to. Na ničem jiném jí nezáleželo. Jedině na tom, aby znovu získala jeho pozornost. Všechno ostatní šlo stranou.

Obrátila se k němu, vzala ho za ruce a pomalu si je položila na ňadra. Přes vrstvy bavlny a hedvábí jeho dotyk necítila, ale jeho rtuťovitá tvář se proměnila okamžitě: zlost a nechápavost konečně

ustoupily potěšení. „Jste opilá? Jste *takhle* opilá?“ zeptal se. Nedo-
vedla svou opilost pojmenovat. Nemusí snad člověk pít často, aby
se dalo mluvit o alkoholismu? Usmála se. „Chápu.“ Měl za to, že ji
poprvé vidí v pravém světle. Myslel si, že je k mání. Že patří k *tomu*
typu děvčat. Ale to nebyla pravda. Nic podobného nikdy neudělala.
Kdyby tu poblíž stál kůň, možná by místo toho skočila na něj a pro-
hnala se sálem, aby si udržela Nathanielovu pozornost, aby mu do-
kázala svou statečnost, svou neohroženost, svou *odlišnost*. Přivést
ho sem, aby vytvořila pocit intimity, bylo první, co jí přišlo na mysl.
Nebyla si ani jistá, jak ji to napadlo. Dlouhá koupel, pach mužského
potu v tanečním sále, Nathanielova blízkost; to všechno se spojilo
a dovedlo ji až sem. Chtěla, aby se oddělili od ostatních. Aby se je-
jich svazek utvrdil. Zkrátka to musela udělat. A na tom, že sem při-
šli, nebylo nic špatného. Byli prakticky zasnoubení, a od toho byl
jen krůček k manželství.

Nathaniel začal hnít její ňadra, nepřiliš jemně. Tvář mu zrůžo-
věla. V jeho výrazu se objevilo zvláštní, takřka posměšné rozruše-
ní, kterému nerozuměla a jež nepoznávala. Mihlo se mu v obličejí
a zmizelo. Alespoň z něj ale nadobro vyprchala ona znuděná apatie.
Druhou rukou ji popadl za zadeček a přitáhl si ji těsně k sobě. Jeho
rty se srazily s jejími. Políbil ji. Úplně jinak, než byla zvyklá. Polib-
ky od rodičů a sourozenců byly vždy jemné a něžné, krátké a prosté
hubičky na tváře a čelo, nikdy na ústa. Jeho byly drsné. Neodbytné.
Dráždivé. Měla pocit, jako by se chtěl svými rty prodrat do jejích
úst. A jeho jazyku se to podařilo! Pokusila se jeho počínání napodo-
bit. Nathaniel zamručel a přidušeně vzdechl. Předtím prohlásil, že
je půvabná. A teď se tak i cítila! Sledovala jejich odraz v zrcadle. On
se skláněl a zakrýval ji svou ohromnou postavou. S hlavou takhle
sklopenou vypadal sladce! Vsunula mu prsty do vlasů a pročešávala
mu lokny, tak jak to dělávala, když se její sestry nebo bratr cítili pod
psa a potřebovali povzbudit.

„Ty koketko.“

Zdálo se, že ho potěšila. Položil jí ruce na šíji a stiskl. Líbil se jí
dotek jeho teplé dlaně na kůži. Konečně se to trochu blížilo pocitu,

jaký mívala, když se v noci v posteli hladila na nadrech či na břiše. Popravdě nechápala, nač všechen ten rozruch kolem nader. Nebylo jí to jasné. Sama nevnímala nic jiného kromě tušení, že tím Nathanielovi dělá radost. Zničehonic přesunul ruku do hlubokého výstřihu jejích šatů. Zavrtěl prsty. Ach bože, teď už se dotýkal její bradavky. Kolena se jí roztrásla.

Tak kvůli tomuhle, kvůli *tomu* všechen ten povyk!

Měla by ho zarazit. Měla by, jenže se cítila tak nádherně a to, jak sténal, jak opakoval její jméno, skoro jako by se k ní modlil, bylo jednoduše úžasné! Dávalo jí to pocit moci, síly. Nadzvedl ji – jak snadné pro něj bylo to udělat! – a posadil ji na skříňku s umyvadlem. Rukou ji pohladil po noze. Dolů ke kotníku a pak zpět až ke koleni. Najednou jako by měl více rukou. Přirozeně, instinktivně roztáhla nohy a jeho ruka vystřelila k jejímu klínu jako včela k otevřené květině. Jeho prsty si počínaly hrubě. Nebylo to nijak příjemné, ale zdálo se, že si to Nathaniel tak užívá, že jí ta hrubá síla téměř nevadila. Kdy by ho měla zastavit? Brzy. Už teď? Své mu dokázala. Bylo by moudré nechat ho toužit. Jenže to celé bylo tak vzrušující! Jeho tvář byla teď těsně u její. Z pohledné se změnila v groteskní a znovu krásněla. Urputnost a naléhavost bylo to jediné, co v ní vnímala.

Vivian zářila. Byla z ní žena. Zcela upřímně jí to připadalo poněkud těžkopádné, vůbec ne takové, jak čekala. Nešlo jí na rozum, proč je tím celá lidská rasa tak posedlá. Prožila to nicméně se svým skvělým Nathanielem a konečně se z ní stala žena. Nebyla už dívkou. A jemu se to očividně líbilo. Nakonec zahekal a hlasitě vykřikl. A to, jak se na ni díval! Tak dychtivě a soustředěně. Bylo báječné vědět, že jím dokáže tak pohnout.

„Jen pomysli na to, že až se vezmeme, můžeme to opakovat každý den. Dvakrát nebo i třikrát, když budeme chtít.“ Věnovala mu široký, horlivý úsměv, aby v něm vzbudila dojem, že se jí to líbilo zrovna jako jemu, protože uříkané holčičky neměl nikdo rád.

„Ty hlupáčku.“ Zapnul si kalhoty, upravil šle. Pak ji políbil na

nos. „Tak pojď, musíme se vrátit, než si někdo všimne, že jsme pryč.“ Chytl ji za loket a táhl ji za sebou.

Na schodech se střetli s její matkou. Stáli tam proti sobě a v šoku na sebe zírali. Z paní Fosterové jako by sršela zloba a znechucení. „Kdes byla?“ zeptala se. Jako honící pes větřící ve vzduchu.

„Prohlíželi jsme si portréty na chodbě.“ Ta lež jí sklouzla ze rtů naprosto přirozeně. Vivian na sebe byla vcelku hrdá, pyšnila se tím, jak dokázala ochránit Nathaniela. Jak se jí podařilo vše zakrýt. Připadala si dospěle.

„Měli jste tančit.“

„Byla jsem unavená.“

Paní Fosterová probodla Nathaniela pohledem. Okamžitě Vivian pustil. Znovu se od sebe oddělili. Vyhybal se matčinu pohledu a oči zavrtával do podlahy. Vivian si přála, aby se matce postavil. Chtěla, aby matce řekl, ať je nechá být. Že jsou dospělý pár a brzy se budou brát, že si Vivian povede ve společnosti mnohem lépe než ona a že už své dceři nemusí neustále dýchat na krk. Nic z toho ale neřekl. Místo toho jen vyhrkl: „Omluvte mě, měl bych se vrátit ke svým přátelům. Příliš jsme se nad obrazy zdrželi. Mám dojem, že na poslední valčík jsem zadáný.“

Paní Fosterová ustoupila stranou a on kolem ní proběhl.

„A komu?“ zavolala za ním Vivian. Chtěla vědět, komu se zadal na čtyřladvací tanec. Přece nemůže tančit s nikým jiným. Ne po tom, co se mezi nimi stalo. „To ne,“ vydechla, ale on ji neslyšel, protože už byl na půl cesty ze schodů. Matka po ní střílila pohledem, který jasně říkal, aby už nevypustila ani slovo.

„S kým budeš tančit ty?“ chtěla vědět.

„S nikým.“ Neslýchaná věc.

„Proč ne?“

„Žádný tanec jsem nikomu neslíbila.“

„Pokazila jsi celý večer, Vivian.“ Paní Fosterová nesouhlasně maskla a sjela svou dceru pohledem.

„To nevíš,“ odsekla Vivian. Paní Fosterová jí věnovala prazvláštní pohled, snad jako by si svým prohlášením byla nade všechno jistá.

Vivian překvapilo, jak rychle se všechno zhroutilo. Dychtivá zvědavost, jakmile ji uhasila, jako by okamžitě přestala existovat, a nic ji nenahradilo. Byla podrážděná a cítila vzdor. Zdálo se jí, jako by se něco uvnitř ní pohnulo, ale nikoli citově, jak by očekávala. Jak doufala. Ta změna byla čistě tělesná. Připadala si napjatá. Potřebovala svou kabelku; měla v ní kapesníček. Kam jen ji položila? Byla ulepená. Bolavá.

„Je čas jet domů,“ štěkla matka.

Když čekaly na kočár, Vivian zaslechla první tóny hymny. Večer skončil.

4

Kočáry přijely v jedenáct hodin a odvezly diváky, rozradostněnou, spokojenou masu lidí, kteří si užili vášeň i klam večera, bezpečně omezené na jeviště divadla. Hovořit o kočárech byl eufemismus. V současné době zanikal klapot koňských kopyt čím dál častěji ve zvuku elektrických kočárů či motorů aut, avšak divadlo uznávalo tradici. Na přední straně programu byly dámy dole v publiku i na balkonech požádány, aby si sundaly klobouky, a na konci programu stála instrukce, že se kočáry mají objednávat na jedenáctou. Bylo to zastaralé, staromódní, ale co? Howard nenamítal nic proti tomu, aby divadlo bylo tím, čím být chtělo. Nemuselo být moderní ani kráčet s dobou tak jako tolik jiných institucí; bylo to magické místo povznesené nad požadavky reality a pokroku.

Beryl si rychle smývala líčení a on na ni čekal u vchodu pro herce, v ruce cigaretu, z níž do nočního vzduchu stoupaly namodralé sloupky dýmu. Ani jednomu z nich nevadilo, že se vydávají ven v tak pozdní hodinu; herečky byly noční stvoření. Howard věděl, že se nemusí moc snažit, aby na ni udělal dojem. Mohl ji vzít do výčepu a utratit pár měďáků za úhoře v rosolu a pivo, měl ji ale rád, a tak ji místo toho pozval na gril do hotelu Cumberland a utratil třikrát tolik, než by musel, za jehněčí kotlety a červené víno. Sledoval, jak

jí mizí šed' z tváří a nahrazuje ji zdravá růž, a utracených peněz vůbec nelitoval.

Ani jako společnice k večeři ho nezklamala. Vyprávěla mu, že pracuje v divadle už od dětství, protože i její matka byla herečka. „Ale teď si práci hledá těžko. Je jí už třicet sedm.“ Tu informaci pronesla Beryl šeptem, a když ji vyradila, rozhlédla se kolem s vědomím, že se tím dopouští zrady. S mnohem menšími skrupulemi připustila, že nikdo doopravdy neví, kdo je její otec. Prý si neumí představit jinou práci, rozhodně ne v továrně nebo jako služebná, což byly koneckonců její jediné skutečné alternativy.

Howarda napadlo, že by mohli být přáteli, kdyby se k němu neustále tak zoufale nenatahovala přes stůl a nepokoušela se natlačit svá ňadra do bujnějšího výstřihu rukama křečovitě přitisknutýma k tělu. Ne že by mu malá ňadra vadila. Naopak byl vždycky toho názoru, že cokoli víc, než co se vejde do dlaně, je plýtvání. Mohl by se s ní vyspat. Proplést na noc své tělo s jejím, nechat se od ní nakrátko zahřát a hýčkat, ale bylo by to fér? Očividně mu na ní nezáleželo tak jako jí na něm. Ženy se musely starat víc, mohly víc ztratit. Skončilo by to slzami. Tak jako vždycky. Podobným mrzutostem by se měl nejspíš v práci vyhýbat.

Po večeři vyšli ven a zhluboka se nadechli nočního vzduchu. Bylo těsně před druhou ráno, ale modročerná noc nebyla nijak chladná ani nevlídná. Váhavě přešlapovali, Howard stál jednou nohou ve škarpe a druhou na chodníku.

„Půjdemě k tobě?“ optala se, přesně jak čekal. Hřejivé lákadlo společnosti a syrový příslib vášně se zabydlely v jejích myšlenkách, vkradly se do jejího těla. Věděl, co si Beryl představuje, něco o poznání přepychovějšího, než jaká byla skutečnost. V šatnách před představením často nosil švestkové fialové sametové domácí sako, a ti, kdo nevěděli své, ho tudíž považovali za bohatého hejska. Měl pěkně tvarovanou tvář a zdravou pleť, podle nichž by málokdo hádal na jeho dělnický původ. Vzhled byl ovšem zavádějící. Jeho tvář byla samozřejmě jeho, nicméně sako mu zapůjčil pan Warrington.

Jejich praktický a ctižádostivý ředitel rád prezentoval své dramatiky určitým způsobem. Chtěl okolí přesvědčit, že jeho autoři kouří drahé doutníky, spí v nažehleném povlečení a myjí se tím nejlepším mýdlem ze Selfridges, ač tomu tak nebylo. Plat od Warringtona na nic takového nestačil.

Kdyby Howard vzal Beryl do svého podnájmu, jistě by ji zklamal. Jeho byt byl spartánský a bytná až děsivě úctyhodná, což jí vzalo veškerý smysl pro humor i obyčejnou vlídnost. Jako konzervativní vdova měla jednoznačný názor na to, jak by mladý muž v Londýně měl nakládat se svým časem. Rozhodně by neměl sedět ve svém pokoji nad knihami a zbytečně plýtvat uhlím; podle ní by se měl zahřívat při dlouhých zdravotních procházkách po městě. Byla přesvědčená, že skutečný muž nepotřebuje koupel častěji než jednou týdně (ačkoli čistý límeček by měl nosit každý den). Zastávala názor, že pokud žije sám, neměl by po večerech přijímat návštěvy jiných mladých mužů (protože to působilo podezřele), zcela jistě ne více než dvou naráz (protože to už se nebezpečně podobalo večírku) a ženské návštěvy vylučovala *úplně* (neboť to by bylo zkrátka špatné). Howardův pokoj byl čistý, ale prázdný a asketický (bytná nedovolovala věšet na stěny plakáty či jiné hlouposti). Takže byl jenom čistý, a co bylo hlavní, levný. Vzhledem k omezenému vlivu jak na jeho výzdobu, tak na počet hostů, které směl přijímat, se v něm Howard nezdržoval často a místo toho trávil čas po kavárnách a barech s dalšími spisovateli.

Procházkou v londýnských ulicích měl rád, ne ovšem pro jejich pochybný zdravotní přínos, ale spíš proto, že chtěl do sebe nasát londýnský život a energii. Dobrodružství. Londýn považoval za střed celého světa. Bohatství, moc, tvořivost, mravnost, nemravnost; to všechno proudilo odsud, z Anglie, jako samotná řeka Temže. Londýn Howarda inspiroval. Viděl v něm město úsměvů, klidu, bezpečí, zábavy. Mohl se procházet po ulicích i v tuhle pozdní hodinu a nikdo si ho nevšímal. Byl příliš velký, než aby se dostal do potíží. Nadechl se svěžího vzduchu, nechal ho sklouznout do plic. Jenže

Beryl měla podpatky, nemohla by s ním držet krok. Měl by ji posadit do taxíku.

Rád chodil pěšky, rád viděl, jak jeho dlouhé nohy pokryjí mnoho dlaždic chodníku jediným krokem a ruce se mu přitom mihají podél těla. Často se chtěl dát do běhu, což byl pro člověka nezvyklý popud – většina lidí jej udusila, jakmile opustila dětství –, ale Howard měl často pocit, že spěchá. Toužil překonat co největší vzdálenost v co možná nejkratším čase, a to jak doslova, tak obrazně. Když žil na venkově, běhal dlouhé míle, každé ráno a každý večer. Lidé se ho ptávali, kam míří, a připadalo jim legrační, když odpovídal: „Ani nevím.“ Jemu to nepřipadalo legrační, ale tragické. Bezúčelné. A tak utekl do Londýna. Brzy nicméně zjistil, že když běháte po ulicích v Londýně, nevysloužíte si jen pár pozdvižených obočí a posměšných poznámek. Co nevidět vás tu popadne strážník za šos. Předpokládá se totiž, že kdo utíká, ten zákonitě musel něco ukrást. I tak ale mohl běhat po parcích, dokud mu pot netekl do očí a košili neměl promáčenou skrz naskrz. Byl to jeden ze způsobů, jakým dával světu najevo, že se nesmíří s jeho omezeními, že se nenechá svázat ani zpomalit. Že bude dál zkoumat a zdolávat svět, i kdyby jen svýma nohama a svou hlavou. Prostor znamenal všechno.

Vyrostl v malé vesnici ve střední Anglii, v malém domku, v malé rodině. Jen se svým mladším bratrem a matkou. V jiných rodinách ve vesnici bylo pět, šest i sedm dětí, ale Howard si odjakživa říkal, že jeho matka vydá za ně za všechny. Byla to pěkná drobná žena, která zezadu působila jako holčička, ale její srdce, její energie a rozhled neměly hranic. Otec zmizel, když byl Howard ještě chlapec, pouhý měsíc po narození bratra. Pokud umřel, nikdo to Howardovi nikdy neřekl. Jednoduše byl pryč. Matka se s nikým jiným nesblížila, ač mohla, alespoň si to Howard myslel. Byla přitažlivá, podle některých krásná, navíc pracovitá a chytrá. Rozhodla se je ale oba vychovávat sama. Líbila se jí ta svoboda a o finanční chod domácnosti se dokázala bez obtíží postarat, nikdy se nikoho o nic neprosila a nikdy na svých dětech nešetřila a neomezovala jejich život. Říkala jim,

že když si to budou přát, mohou mít všechno, celý svět se vším, co nabízí – budou-li dost odvážní, aby si to vzali.

Jeho matka byla asi jedinou skutečně nezávislou ženou, jakou znal. Nezávisela na manželovi ani otci kvůli finančnímu ani citovému bezpečí. Protože svým uvažováním předběhla dobu, nevěřila, že svět začíná a končí mezi vstupními dveřmi a přijímacím salómem. Nevěřila, že chudoba, do níž se narodíte, vás musí poznamenat na celý život. Živila se malováním portrétů dětí ze zámožných rodin. Byla schopna vzácným způsobem rozpoznat a zachytit jejich nevinnost a ve své odvaze našla v obrazech prostor i pro vyjádření méně roztomilé stránky dětských povah; nezavírala oči před jejich divokostí, vznětlivostí, ztrápeností ani drzostí a rodiče byli upřímností jejich portrétů pohnuti, neschopni je odvrhnout ani jim odolat. Odvrátit se od nich by bylo totéž jako zavrhnout samotné dítě. Když bylo třeba, přivydělávala si praním a opravami oblečení. Přistupovala k těmto činnostem se stejnou důstojností jako k malování, i když se znatelně menším nadšením. Drhnout na valše cizí povlečení či spodní prádlo, odstraňovat z nich žluté či hnědé skvrny ji nikdy nemohlo uspokojit stejně, jako když pracovala na obrazech a pokrývala je smaragdovou zelení, šarlatovou či fialovou. Přesto si nikdy nestěžovala.

Vždycky měli dostatek jídla na stole, boty na nohou a jednou ročně je brávala na sváteční výlet do Londýna, což bylo něco výjimečného. Každoroční návštěvy města znamenaly pro ně větší vzrušení než Vánoce. Howard si pamatoval každou z nich do nejmenších detailů. Vybavoval si spletitou cestu vlakem, podzemkou, autobusy, které je dovezly do cíle. Oblaka dýmu a výpary smíšené s lepkavou lahodností pamlsků, na nichž si během dne pochutnávali. Křišťálový palác, přírodopisné muzeum, představení v divadle. Hra *Caesar a Kleopatra* od George Bernarda Shawa byla pro Howarda zjevením. Miloval každou její vteřinu. Celé hodiny na ni stáli před divadlem frontu, probděli tam celou noc, zatímco je bavili pouliční umělci, zpívající a recitující Shakespeara s větším zápallem než umem, nastavující umaštěné klobouky těm, kteří ne-

mohli postrádat víc než pár měďáků, ale nedokázali jim odmítnout. A pak, když se dveře konečně otevřely, fronta se rozpadla a celý ten úchvatný, dychtivý, přetlačující se dav se s povykem a postrkováním hrnul a dral dovnitř. Půlkoruny a šilinky se házely na pult maličké pokladny s divokým vzrušením výměnou za lístky a lidé spěchali na svá místa.

Nic podobného Howard do té doby nezažil.

Bralo to dech. Přímo před jeho očima se z obyčejných lidí stávali vojáci a králové, milenci a válečníci. Howard okamžitě poznal, že divadlo je bez hranic. Že je plné nekonečných možností.

Když ve svých čtrnácti oznámil matce, že odchází do Londýna pracovat v divadle a nakonec psát hry, nesmála se, neodrazovala ho ani na něj zoufale nekřičela, tak jak by to možná udělalo mnoho jiných rodičů. Ujistila ho, že je to báječný nápad a že se o něj koneckonců musí podělit se světem, protože nepatří k lidem, které by si mohla udržet pro sebe jediná žena. A pokud mu vskrytu měla za zlé, že nebude nosit domů pravidelnou mzdu a přispívat na domácnost, ani nezůstane po jejím boku, aby jí dělal společnost, pak to nikdy nedala ani náznakem najevo.

„Je mi zima. Tak půjdeme k tobě, nebo ne?“ Beryl zastepovala na chodníku, aby do prokřehlých nohou vrátila cit, hubenýma rukama se objala kolem těla. Na kůži jí vyskákala husina. Howard pomyslel na kuřátka pobíhající po matčině dvorku, která nakonec končila na jejich stole.

„Copak nemáš kabát?“

„Jistěže mám.“ Nehodlala přiznat, že nemá nic než obnošený hnědý svrchník, který vystačil na den, ovšem na večer ve městě nebyl ani zdaleka dost dobrý.

„Má bytná návštěvy zakazuje.“

„Můžeme dovnitř proklouznout tajně.“ Nos měla zrudlý a oči se jí leskly. Howarda napadlo, jak asi vypadá její byt. Tušil, že bude dost neutěšený. Špinavý. Horší než jeho. A žadonila o větší role. Udělala by pro ně cokoli. Nejspíš by ji mohl odvést do parku a vzít si ji vestoje, opřenou o strom, tak moc byla dychtivá, ale to by

neudělal. Ne dnes večer. Úzkostlivost a nervozita v pohybech jejích rukou ho varovala. Tahle hvězdička patřila k ženám, které potřebují zachránit před sebou samými. A kromě toho myšlenky na matku zchladily jeho touhu. Obdařila ho přitažlivým vzhledem, svobodou, sebevědomím, ale také (někdy k jeho nelibosti) svědomím. Za ty roky, kdy sledoval, jak matka obratně uhýbá před boubelatými, šmatajícíma rukama vdovců a ochotných záletníků, kteří jí nosili prádlo, podvědomě pochopil, že za daného stavu světa mají muži na výběr. Mohli vykořisťovat ženy, využívat je a zneužívat, anebo je mohli chránit. Věděl, že se ženami musí jednat poctivě a čestně, protože zákon ani historie jim takovou laskavost neprokázaly. Možná snad v budoucnu?

„Jsem unavený, Beryl. Ráno musím vstávat v šest. Warrington chce, abych si s ním prošel jeho roli.“

„Proč? Zná ji jako své boty. Je skvělý. Však jsi dnes viděl, jak na něj lidi reagovali – milují ho. Vždycky to tak bylo. A taky bude.“ Podezírala ho, jeho výmluvě nevěřila.

„Warrington je ten typ člověka, který ví, že vždycky je velmi dlouhá doba. Nechce být jen dobrý; chce být nejlepší.“ Howard ji políbil na čelo a dal jí drobné na taxi. „Zeptám se ho, jestli by pro tebe neměl roli.“

Celá se rozsvítila, jak slunce, když vykoukne zpoza mraku. „Vážně? To bys udělal?“

„Zeptám se. Nic ti neslibuju.“

5

Vivianina matka sotva zamhouřila oči. Všechno uhádla. Nemohla tomu uvěřit, ale byla si tím jistá. To hloupé děvče. Netrpělivé a zbrklé. Paní Fosterová se obávala nejhoršího. Nejhoršího z nejhoršího. Odjely z plesu ihned po setkání na schodech. Nepřicházelo v úvahu, aby se Vivian vrátila do sálu. Ne v tomto stavu. Prokoukl by ji každý, kdo má oči. Tváře měla zardělé, v zářících očích nepřítomný pohled, krajka z jejího výstřihu byla ta tam.

Nathaniel měl vinu vepsanou v obličejí. Na vlhkých rtech. V samolibé chůzi.

Jeho matka se to nesmí dozvědět. V tom spočívala jejich jediná naděje. Lady Thorpeová si Vivian oblíbila, ovšem jak daleko její sympatie sahaly? Nathanielův zájem teď ochladne, to bylo zřejmé. Mohlo by ho znovu podnítit přesvědčení, že dělá správnou věc, v kombinaci s matčinou slabostí pro Vivian? Ne že by si lady Thorpeová onu slabost uchovala, kdyby tušila... Jak daleko? Jak daleko Vivian zašla? Snad ne příliš. Paní Fosterová se otrásla. Cítila se slabá a vyčerpaná. Oči ji pálily. Navnadila ho Vivian, nebo jeho touhu úplně uhasila? Hloupé, hloupé děvče. Ženám je dáno tak málo vlivu, a Vivian teď nejenže odhalila karty, když dala Nathanielovi nepokrytě najevo své city, ale vzdala se šance na úspěch, protože mu

nabídla své tělo. Jak daleko zašli? To byla jediná podstatná otázka. Paní Fosterová ji nemohla položit dceři přímo. Kdyby to udělala, nemohla by to vzít zpět. Nedalo by se předstírat, že se vůbec nic nestalo. A tak dnes musela držet jazyk za zuby.

Dnes a navždy.

Včerejší ples se jenom hemžil fámami. A žádná z nich nevěstila nic dobrého. Celé týdny se šušovalo o tom, jak půvabně vypadá slečna Vivian Fosterová, když tančí s Nathanielem Thorpem. Nikoho jako by nijak zvlášť nepobuřovalo, že dcera bankéře usiluje o nejstaršího syna sira Roberta Thorpea s jeho tisíciakrovými pozemky. Lidé se soustředili jednoduše na to, jak vytríbeně Vivian působí, jak je okouzující a plachá. Pro paní Fosterovou tudíž nebylo těžké namluvit si, že je to možné. Jiné, méně obezřetné typy považovaly sňatek mladého páru za pravděpodobný, a jednou či dvakrát zaznělo dokonce slovo „jistý“. Včera večer se však všechno změnilo. Bylo to jako stát za odlivu na břehu, zatímco vám voda ukusuje písek zpod chodidel a bere vám rovnováhu. Nemluvalo se o ničem jiném než o Nathanielu Thorpeovi a lady Cynthii Wintersové. Kromě toho, že Cynthia byla dcerou lorda a lady Wintersových – velmi ctěného, vlivného a zámožného páru –, byla i kmotřenkou lady Fevershamové. Podle nejstarších a nejdůvěrnějších přátel paní Fosterové tato skutečnost znamenala, že manželství se Cynthií přinese ženichovi nejen nemalé věno, ale i jistý bonus v podobě její kmotry, nenapravitelné kokety, o níž se v současnosti proslýchalo, že hledá nového mladého milence. Nathaniel působil jako mladý muž, který je připravený vypít pohár života až do dna. Otázkou zůstávalo, zda je natolik světaznalý, aby nevyřčenou nabídku vyčetl mezi řádky, a natolik cynický, aby na ni přistoupil. Paní Fosterová myslela na jeho vlhké rty a nadutou chuť a obávala se, že by mohl být obojí.

Vivian spala dlouho, nebo alespoň otálela v posteli s tvrzením, že je vyčerpaná a nemůže vstávat. Chuť s ní cítila. „Přeháníte to s tančením, to je vaše potíž.“ Paní Fosterová ovšem věděla, že tance si Vivian příliš neužíla. „Jednoduše nevíte, kdy přestat. A kdy říct ne.“ S *tím* souhlasila paní Fosterová do puntíku. Lenošení své dcery

nicméně tolerovala. Nechtěla ji mít na očích, dívat se na směs očekávání, naděje, bodrosti a zahanbení v jejím obličejí. Pokud se ovšem Vivan vůbec styděla. Včera večer to tak nevypadalo. Působila pouze opile a otupěle.

Paní Fosterová našla manžela v salonku, kde čekal, až mu donesou noviny. Ve velkých domech se noviny žehlily a vrchní sluha je přinášel pánovi na stříbrném podnose. Fosterovi měli tři sloužící a ani jeden z nich neměl na žehlení novin čas. Určitou úroveň bylo nicméně třeba dodržovat, a tak paní Fosterová trvala na tom, aby hospodyně nosila noviny na podnose, a pokoušela se přitom přehlížet, že není stříbrný, ale jen proutěný. Pan Foster se pokaždé usmíval nad tou strojeností a paní Fosterová se ušklíbala nad nechtěným kompromisem.

Jejich vztah byl upřímný a přiměřeně otevřený. Neubránili se sice obvyklým potížím a stereotypu, časem se ale usadili v uklidňující, nepřiliš náročné důvěrnosti. Dvaadvacet let intimity a ústupků spolu s neustále se ztenčujícími finančními prostředky znamenalo, že spolu o většině věcí mluvili zcela otevřeně. Paní Fosterová obdivovala manželovu čestnost, on zase její prozíravost a společně tvořili silný tým. Všechno mu tudíž vysvětlila.

„Inu, čemu uškodí pár polibků? Vždyť jsou prakticky zasnoubení, ne?“

„Prakticky zasnoubení v tomto případě vůbec nic neznamená. Musíš pamatovat, Cecile, že máme tři dcery a Vivianina pozice jako té nejstarší je zásadní.“ Paní Fosterová všechna tři děvčata celé roky pečlivě vedla. Diplomatsky, aby pokud možno nedala najevo, že prvorozená, lehkomyslná dcera je nakonec přece jen jejím miláčkem, že ta druhá, malinko buclatější (která se tolik snažila), ji po pravdě poněkud irituje (a dráždí ji zkrátka už svou povahou) a že si sotva všimne té nejmladší, která přišla po chlapci a nebyla očekávaná ani kýžená. Dvě dcery uspokojí matčinu hrdost víc než dost. A přesto plnila svou povinnost pro ně pro všechny. Okřikovala zachvaty chichotání, připomínala jim správné způsoby, najímala vychovatelky a švadleny, představovala děvčata těm správným lidem.

Věděla, že se musejí předvádět a červenat; a také věděla, že musejí sedět jako pěny a čekat. Všechny byly navzájem propojené, ať už se jim to líbilo, nebo ne. Pokud se Vivian dobře vdá, druhým dvěma to nesmírně pomůže. Zavazovala ji povinnost, proto se musela řídit zavedenými pravidly. „Jestli to Vivian pokazí, jejich šance jsou pryč. Je toho tolik v sázce!“

„Já vím, má drahá. Často mi to připomínáš.“

„Susan je takové zlatíčko, zaslouží si dobrý život, a ani Babetka si nevede špatně, co myslíš?“ Paní Fosterová nevypadala přesvědčeně. Oba věděli, že Vivian je ze všech tří dcer bezpochyby nejpohlednější. Paní Fosterová si nad tím teď ovšem zoufala. Děsilo ji pomýšlení, že z toho nevzejde nic dobrého, jenom samé potíže.

„V dnešní době nemůžeš čekat, že se ti vyvedou všechny dcery. Jedna musí stačit,“ podotkl pan Foster. „Už nemáme takový vliv jako dřív. Už je nesvazuje tolik povinností ani takový strach jako kdysi nás. Smiř se s tím, že tě alespoň jedna zklame.“ Pro sebe se zasmál, rezolutně odhodlaný brát celou věc optimisticky. Paní Fosterová nesouhlasně sevřela rty. Měla pocit, jako by si manžel odmítal připustit závažnost situace. O vdávání dcer naopak neustále žertoval. Koneckonců to ale byl muž, takže o své kariéře i manželství mohl rozhodovat podle svého. „Jsem si jistý, že všechno dobře dopadne. Ten hoch se tu dnes určitě ukáže nebo pošle květiny, uvidíš.“

Všechno se tak ocitlo v rukou Nathaniela Thorpea. V závislosti na něm, na jeho jednání, slovech a úmyslech mohlo vše skončit oslavami, nebo katastrofou.

Rozhovor ukončil příchod služebné, nesoucí noviny. Pan Foster otevřel *Timesy*, zatřepal jimi a postavil je mezi sebe a svou choť jako zeď, čímž dal zřetelně najevo, že debatu považuje za uzavřenou. *Daily Mail* paní Fosterové zůstal ležet úhledně složený a nedotčený na šezlongu. Nesvěřila se manželovi s domněnkou, že dostaveníčko mezi mladou dvojicí možná zašlo mnohem dále než k pouhým několika polibkům (ačkoli už to by stačilo k zostuzení). Své nejhorší obavy by nahlas nikdy nevyslovila. Nikdy by se nepřiznala k tak skandálnímu selhání. Pan Foster krom toho nepatřil k mužům, kte-

ří by v podobných situacích sahal po brokovnici a nutili Nathaniela Thorpea zachovat se, jak se sluší. Na to byl příliš studovaný. Nejšťastnější byl, pokud mohl sedět u krbu s objemnou knihou na klíně a dýmkou v ruce. To z něj činilo toho nejbáječnějšího a zároveň nejnanicovatějšího manžela na světě. Paní Fosterové nezbývalo než vyřídit celou záležitost osobně.

Dvacet minut seděli téměř v tichu, přerušovaném jen odtikáváním hodin a pomalým obracením stránek. Pan Foster tu a tam pronesl poznámku k tomu, co zrovna četl. „Můj bože, ti Irové,“ prohlásil jednou, ač nebylo jasné, zda je to kletba, či povzdech. „Sněmovna s tím bude muset něco provést. Nemohou to dál ignorovat.“ V poslední době se nad novinami často znepokojoval a rozrušoval. Často nemohoucně reptal nad problémy, o nichž se dočítal. Paní Fosterovou skličovalo vědomí, že ač se její choť stále zajímá o politickou scénu, nepovažuje se už za dost mladého na to, aby přispěl k řešení. Místo toho se spokojoval s rolí pobouřeného pozorovatele.

„Ale, myslím, že na tohle by ses měla podívat.“

Jeho tón ji nevyvedl z míry. Představovala si, že půjde o nějaký článek týkající se nejnovějších výstřelků sufražetek. Když ale sklopil noviny a zachytil její pohled, spatřila v jeho očích smutek a soucit.

Lord a lady Wintersovi z Belgravie oznamují zasnoubení své nejstarší dcery, Cynthie Mary Elizabeth, s Nathanielem Thorpem, synem sira Roberta a lady Thorpeových. Obřad proběhne ve Westminsterském opatství v dubnu 1915.

To oznámení nemělo chybičku. Bylo zformulováno podle všech náležitostí. Paní Fosterové se hnusila oznámení zahrnující slova jako „s potěšením“, odkazující na pocity rodičů, či „kouzelné“ ve spojitosti s opatstvím. Tohle oznámení bylo bezvadné, stručné a přesné. Pochopitelně až na jméno nevěsty.

6

Warrington byl s Howardem spokojený, avšak celá společnost věděla, jak nestálá je jeho chvála. Rychle ji rozdával a bez varování ji bral zpět. Manažer trpěl nutkavou potřebou cítit, že neustále postupuje vpřed. Ta ctižádost ho poháněla, živila a dříve či později ho mohla zničit. Konkurence byla obrovská – nová divadla vyskakovala všude po městě jako houby po dešti. Warrington hledal útěchu ve skutečnosti, že ostatní, noví manažeři nejsou zřejmě tradičně vzdělaní jako on, že hledají zkratky, jsou líní či neoriginální, ovšem ačkoli se jejich herci neobešli bez nápovědy, kulisy držely silou vůle a kostýmy postrádaly opravdovost, nedalo se popírat, že nová divadla přinášejí neotřelost. A neotřelost vyhovovala publiku, které nebylo vždy tak soudné, jak by si Warrington přál. Znamenalo to každodenní úsilí zahánět pochybnosti, nevšímat si toho, že jiná divadla snižují ceny lístků nebo o přestávkách podávají zmrzlinu v několika příchutích, a zůstat zaměřený na nejpodstatnější část celého podniku, totiž herectví.

Howarda považoval za eso v rukávu. Jeho texty se vyznačovaly citlivostí a vtípem, šly s duchem doby, a přitom se nebály provokovat. Howard byl velmi mladý, ale přitom už působil rozruch. Warrington se mohl jen domýšlet, jak daleko by jeho mladý chráně-

nec mohl pod správným vedením dojít. Časná ranní zkouška jeho odhad jenom potvrzovala. Howard Warringtona nešetřil, opravoval ho, vedl a své postřehy mu sděloval s neochvějnou otevřeností. Jemným odstínům a postavám rozuměl jako žádný jiný dramatik. A pro dnešek se hrál na výsluní Warringtonovy přízně.

Za odměnu ho manažer pozval na skleničku do svého klubu, což byla pocta, kterou jen málokdy uděloval a která se tedy vděčně přijímala. Howard rád navštěvoval mahagonem a kůží zdobené místnosti klubu St. James, vonící po doutníkovém dýmu a uchováující mužská tajemství. Když dorazil, našel Warringtona se skupinkou mužů, z nichž žádného Howard neznal osobně, ovšem o většinu již slyšel. Byl tu známý advokát, který se často ukazoval v divadle, uznávaný spisovatel, dva oblíbení umělci a několik novinářů. Nadaná a vlivná sešlost. Howard se neubráníl pocitu příjemné hrdosti nad tím, že se počítá mezi ně. Posadil se do křesla potaženého odřeným zeleným sametem a popíjel whisky bez ledu. Oheň i smích nabíraly na síle.

Jedním ze žurnalistů byl chlapík jménem Basil Clarke. Pracoval pro *Daily Mail* a měl pověst bystrého, pohotového mladíka. Howard mu hádal kolem třiceti, tedy nejméně o deset let víc, než bylo jemu samotnému, a podle Howardova názoru se tedy za mladého dal označit jen stěží. Clarke měl předčasnou pleš a nosil brýle – a tyhle dvě okolnosti se spojily a dodávaly mu vzhled muže středního věku. Vyzařovala z něj nicméně pronikavá inteligence, která jeho vzhled jaksi vyvažovala a léta mu naopak ubírala. Kdykoli se podíval vaším směrem, cítili jste se povzbuzení a zároveň jako pod drobnohledem; patřil k těm, kteří nutili ostatní muže ukázat, co v nich je. Byl vtipný, kousavý, vědělo se o něm, že nesnese hlupáky, a ať už ho měli za jakkoli dobrého, on sám se považoval za ještě lepšího.

Vzhledem ke své pověsti urputného intelektuála zaskočil Howarda tématem, které přinesl na stůl. Nepochybně o ně mohl zavádit jedině proto, že už měli všichni hodně upito.

„Píšu článek o tom, ve kterém městě v zemi žijí ty nejkrásnější ženy,“ oznámil Clarke. Společnost propukla ve smích a pískot. Ni-

kdo nevěřil, že mluví vážně, a pak, jakmile poznali, že nežertuje, každý vyrukoval se svým jednoznačným názorem na věc. Irský spisovatel prohlašoval, že je to jeho rodné město Dublin, v němž se rodí nejvíc krásků. Další vyzdvihovali *svá* rodná města, Manchester, Londýn, Sheffield. A jiní se stejnou vehemencí tato města pomlouvali.

Postupně se do popředí pochybné ankety prodrál Liverpool. Kdosi poznamenal, že je něco výjimečného v průzračnosti a jemnosti pleti tamních žen.

„Jistě, jen se projděte po Bold Street, Lord Street nebo Church Street a sami uvidíte, to vám slibuji. Najdete tam mnohem víc krásků než v kterémkoli jiném městě, dokonce i ve srovnání s Londýnem,“ prohlásil Clarke nekompromisně. „Potíž s Londýnem,“ pokračoval, „spočívá v tom, že místní krásky jsou podezřele ovlivnitelné panující módou. Prohlasejte rudé vlasy za módní a zničehonic na ulici jinou barvu neuvidíte. Ta uniformita nudí.“

„S tím souhlasím,“ povzdechl si advokát.

„Londýnské ženy navíc často vypadají ztrhaně, unaveně,“ dodal Clarke.

„Zato děvčata v Aberdeenu mají tváře jako květ,“ přisadil si jiný novinář.

„To ano, jenže se neumějí oblékat,“ zabručel třetí.

Howarda napadlo, že autora poznámky ženy patrně vůbec nezajímají. Osobně mu bylo jedno, jak se žena obléká; kouzlo spočívalo ve svlékání. Pro sebe se usmál, ale nevložil se do debaty, aby horoval pro to či ono město. Zkušenost mu říkala, že pěkné ženy jsou všude.

Howard byl příjemným společníkem k popíjení; po alkoholu byl mírnější a zasněnější, nepropadal otravnému poučování nebo tvrdohlavosti. Jenom se neustále usmíval a mluvil méně a méně. Clarke si jeho mlčenlivosti všiml a s provokativní autoritou halasnějšího pijáka ho oslovil: „Jste velmi potichu. Nemáte snad na věc žádný názor?“

„Ale ano, mám.“

„Tak se s námi o něj podělte.“

„Můj názor je takový, že byste měl psát o důležitějších věcech.“ Myšlenky se mu na jazyk dostaly dřív, než mohl zvážit důsledek konfrontace s tak význačným novinářem. Zachytil Warringtonův zakaboněný obličej, nakloněný proti němu nad hradbou plných i prázdných sklenic.

Tři čtyři muži vyprskli smíchy a hlasitě souhlasili: „Ano. Ano, to by nepochybně měl.“ Clarke neřekl nic, ale díval se Howardovi do očí dost dlouho na to, aby se Warrington začal ošívát strachem a zlostí.

Později, když odcházeli z klubu, se manažer Howarda zeptal: „Proč jste si musel znepřátelit Basila Clarkea?“

„Nenapadlo mě, že si ho znepřátelím.“ Howard se nasoukal do kabátu, který mu přidržel sluha.

„Nemohl jste se zkrátka bavit jako my ostatní? Nebyla pro vás ta debata dost zábavná?“

„To byla, ale zeptal se mě na můj názor.“

„A vy jste si ho nemohl nechat pro sebe.“

„Ne. Pak by k ničemu nebyl.“

„V *Daily Mail* má velký vliv. Musíme si ho držet na své straně.“

„Nechtěl jsem ho urazit. A jsem si jistý, že k tomu ani nedošlo. Působil na mě jako člověk, který umí přijmout cizí názor stejně snadno, jako rozdává ty své.“

Warringtonova dobrosrdečnost, kterou Howard během vyčerpávajících ranních zkoušek pečlivě povzbuzoval, zmizela pod temným mrakem nepochopitelné paniky. „Doufám, že máte pravdu,“ odsekl. A pak, nerudně a výhružně dodal: „Protože byste měl vědět, že mladí dramatici se hledají mnohem snadněji než vlídní kritici.“

Howard přikývl. Rozuměl Warringtonovi dokonale. Jeho práce neustále visela na vlásku, musel být vždy vděčný a našlapovat s nejvyšší opatrností. Nasadil si klobouk a vykročil na ulici. První odlesky úsvitu zalévaly město náznakem stříbrného světla. Howard se dlouze nadechl a zamířil k domovu.

DUBEN 1914

7

Dny se vlekly a měnily v týdny a stále o něm neslyšela. Nenavštívil ji, neposlal nikoho místo sebe. Nenapsal. Ani řádek na vysvětlenou či na omluvu. Matka se smála, když nad tím vyjádřila zklamání a strach. Byl to trpký, ostrý a zkušený štěkávký smích, doprovázený tlumeným brbláním o Vivianině hlouposti. Celá rozlícená chtěla od dcery vědět, jak mohla doufat v něco jiného.

„Předně od tebe bylo neuvěřitelně pošetilé, žes mu důvěřovala. A musíš být slabomyslná, když v tom pokračuješ. Nic pro něj neznamenaš, Vivian. Nejspíš si vůbec nevzpomene, o kom se mluví, když se řekne tvé jméno.“

Matčino roztrpčení a jeho lhostejnost byly mocnými nepřáteli. Paní Fosterová měla za to, že ho ve Vivianiných očích ničí. A myslela si, že musí. Nemusela. Vivian pochopila, jaká je pravda.

Nechtěl ji.

Nestane se jeho ženou.

Bral ji jen jako příjemné povyražení.

Byly to myšlenky tak neutěšené, že ji doslova mučily, ale Vivian si je donekonečna opakovala, jen aby to nedělal nikdo jiný. Uvažovala, kdy přesně se ti dva zasnoubili. Bylo to před jeho návštěvou u ní doma? Přišel jí snad sdělit právě tohle? Že s tím koketováním

musejí přestat? Nebo k tomu došlo onoho večera? A pokud ano, pak kdy? Předtím, nebo potom, co...? Tak či onak na tom nezáleželo. Ať už se to stalo kdykoli, byla to zrada, zločin. Nemělo smysl pátrat po chvíli, kdy se to odehrálo. Teď už Vivian nebyla tak naivní jako před pouhými několika týdny. Alespoň mohla říct, že se rychle učí. Nebo snad ne? Připadala si o celé století starší. Možná že sto let trvá takovou zradu přijmout. Už nikdy nebude mladá. Všechno bylo pryč.

Poslední, nač si vzpomínala, byl jeho bezstarostný úsměv, lehké pokrčení ramen, po kterém se odlouдал po schodech zpět do sálu, aniž by se na ni znovu podíval, aniž by jí mávl rukou na pozdrav. Rychle ji pustil z hlavy, to už teď viděla. A poprvé si uvědomila, jak zásadně se od sebe ženy a muži liší. Mají k sobě tak daleko! Byla Nathanielovi zkrátka lhostejná. Rozevřela se mezi nimi beznadějná, nepřekonatelná propast. A on se k ní otočil zády a šel za svým cílem.

Vivian bylo přikázáno, aby napsala dopis Cynthii Wintersové a popřála jí hodně štěstí k nedávnému zasnoubení, tak jako všem ostatním debutantkám letošní sezony. Paní Fosterová poslala za rodinu stříbrné cestovní hodiny. Stála nad Vivian a diktovala jí každé slovo. Nic nechtěla ponechat náhodě. Už ne.

Vivian napadlo, že matka možná ví, co se s ní stalo, ačkoli nepronesla nic vulgárního ani sžíravého (přitom na druhou stranu ani nic uklidňujícího či upřímného). Dříve paní Fosterová svou dceru obdivovala a byla na ni pyšná, tak jako je kuchařka pyšná na dobře nakynutý koláč; pyšná byla spíš na produkt své práce než na projev Vivianiny individuality. Teď se za ni styděla a pochybovala o její ceně. Vivian občas zachytila její pohled, nepochybně když se pokoušela odhadnout, zda je její dcera z podstaty zlá či hloupá, nebo zda sama pochybila, když zanedbala nějakou drobnost ve výchově a přípravě. Vivian doposud žila naprosto vzorný a příkladný život. V dětství hrávala panáka a skákala přes švihadlo, nosila klobouk, kdy měla, cvičila hru na piano, jedla brokolici a bez odmlouvání chodila spát, když ji poslali do postele. Obstála pod těmi nejpršnějšími měřítky. Opravdu, chovala se bezvadně a podle všeho měla

velkou úctou k moudrosti starších, k autoritám i tradici. Potíže nikdo neočekával. Teď se její budoucnost zamlžovala a ztrácela. A sama si tu nejistotu přivodila. Bylo to smutné.

Pero škrábalo po silném krémovém papíře. *Přeji vám život naplněný štěstím.* Vivian ta slova cítila, jako by si je vyrývala do hrudi. Musí být víc jako on. Víc jako muž. Byla to její jediná šance, jak přežít. Lhostejnost.

Nejdřív ji příliš dělalo postavit se svému zoufalství a zklamání. Celých deset dní přežívala ve stavu otupělé prázdnoty a strachu z toho, že čeká dítě – krásného potomka sebe a Nathaniela (s jeho řasami a vitalitou, s její barvou vlasů a kudrnami!). Představovala si to, toužebně a zděšeně zároveň. Neplakala a nemluvila, takřka nejedla a nespala a už vůbec si nepsala do deníčku – ne tohle a už nikdy vůbec nic – a čekala. Když se ukázalo, že dítětko nepřijde, přemohla ji úleva a smutek. Nohy jí doslova vypověděly službu, a když se složila na kolena, narazila hlavou o stěnu na toaletě a hlasitě zavyla. Tak ji našla chuva, vytáhla jí spodní prádlo a na zbytek odpoledne ji uložila do postele. „Hodné děvče. A máte štěstí,“ mumlala přitom, protože nakonec přece jen chápala víc, než si okolí myslelo. Věděla o dívkách, které otěhotněly a byly poslány pryč. Někdy na rok. Někdy napořád.

Vivian s ohromením docházela ke zjištění, jak pomíjivá je touha. Tolik po něm prahla, tolik ho chtěla, a teď z toho nic nezbylo. Ani stopa. Takřka přes noc. Pocit, že ho potřebuje, že bez něj nemůže žít a touží po něm víc než po kom jiném, jednoduše zmizel. Po všem tom toužení, plánování a očekávání zkrátka přestal. Jako lusknutím prstu. Nenávratně. Vivian cítila ponížení, dotčenost, podrážděnost, ale ne lásku. Tu z ní vyrazil šok. Když v týdnech hledala zasnubní fotografii Cynthie Wintersové a Nathaniela, nedělala to proto, aby se mohla dotknout jeho tváře a toužebně prstem opsat jeho rysy. Jenom ji zajímalo, jak vypadá ona. Co je na ní zvláštního? Jak je možné, že uspěla tam, kde to Vivian nedokázala? Neuměla si představit, že by Cynthia byla stejně vysoká jako ona, nebo tak štíhlá, tak... Myšlenky se jí v hlavě neudrželý, rychle se rozplývaly, jako

pohasínající jiskry ohňostroje mizely v temnotě. Nebylo to důležité. Nic to neměnilo. To Cynthia s ním vybuduje domov a porodí mu děti. To ona s ním pojedje na lódky na Riviéru, bude s ním večeřet v Savoyi, tančit čtverylku, valčík a two-step v každém vznešeném domě v Británii. Ne Vivian. Vivian se bránila myšlence, že byla napálena. Spíš sama sebe oklamala.

Susan se vrátila domů, rozrušená a bez dechu. Dokonce i ji dokázala Vivianina kritická situace vyvést z obvyklé lenosti. „Viděla jsem to děvče, které si má vzít,“ vychrlila ze sebe, jakmile se ocitly mimo matčin doslech.

„Jaká je?“

„Je to ten boubelatý roztomilý typ, co se všem líbí.“

„Světlovlasá?“

„Ne, brunetka. Má jemné hnědé kudrlinky.“ Vivian zachytila obdiv v sestřině hlase. „Úplně jiná než ty.“ A s tím odhopsala chodbou ke kuchyni. Vivian by ji nejraději pleskla.

Jakmile se zjistilo, že není těhotná, z nevysvětlitelného důvodu propadla větší hysterii a plačtivosti, než když se obávala, že by být mohla. Chuva k tomu poznamenala, že Vivian truchlí pro to, co mohlo být. Paní Fosterová se zatvářila, jako by ji nejraději na místě vyhodila, a možná by to i udělala, jenže chuva toho věděla příliš.

„Je to obyčejná tělesná reakce, nic, čím bychom se měli znepokojovat. Už o tom nechci slyšet,“ okřikla ji.

Vivian napadlo, že matka se možná nemylí. V srdci koneckonců onu hysterii ani slzy necítila. Její srdce bylo ochromené. Připadala si jako podvodnice a hlupačka. Málem si přála, aby cítila něco víc. Přála si, aby to bylo natolik důležité, aby se s tím nikdy nevyrovnala. Co jiného by ji mohlo zničit, když ne tohle? Většinou ale cítila jenom otupělost. Bezútešnost. Veškerá její bolest pramenila z vědomí, že ačkoli jí ještě nebylo ani devatenáct, život pro ni prakticky skončil. Nic z toho, co si kdy přála, v co doufala, co plánovala a očekávala, nic z toho se už *nikdy* nestane. Proto se toho musela vzdát.

Celý dům truchlil. Zdálo se, jako by smutnily samotné zdi, komíny, střecha i podlahy. Služebnictvo zachytilo klevety, nebo při-

nejmenším náladu v domě, šeptali si a počínali si tiše a opatrně, ať už nosili uhlí, krájeli zeleninu či drhli schody. Vivianini mladší sourozenci věděli, že je zklamaná, ale ne zneuctěná. Snažili se ji utěšit, jak uměli. Babetka jí donesla kytici bílé opuče, natrhané v zahradě, a Toby jí nabídl ze svých mandlí v karamelu, což od něj byla nesmírná oběť. Vivian se pokoušela oplatit jim úsměvem, dát najevo vděčnost, ale paní Fosterová dětem vyčinila, že se odvážily z dětského pokoje do salonu, a poslala je šupem zpátky. Nechtěla, aby celou věcí trpěly, proto považovala za nejlepší držet je zatím od všeho co nejdál. Bylo to velice křehké období. Paní Fosterová se obávala, že Vivianina nestydatost a nezodpovědnost mohou být nakažlivé a že by jimi mohla mladší sestry zkazit. Vivian Susan i Babetku litovala. Uvědomovala si, že kvůli ní se na ně matka hněvá. Nikdy neokusí svobodu, jakou sama nakrátko poznala. Matka je bude držet pod zámek, jako princezny zavřené ve věži. Vivian bohužel tušila, že místo aby jim otevřela dveře, obehnala je vysokou zdí. Ale i když je litovala, pro sebe se trápila mnohem víc.

Začali jí hledat manžela. Kohokoli přijatelného. Matka vynakládala obrovské úsilí, neboť si příliš jasně uvědomovala, jak zásadní roli tu hraje čas, na druhou stranu nikdo nesměl vytušit jejich paniku, protože pak by jim hrozil skandál. Řeči se šíří rychle. Jako plyn zalezou všude, proplazí se pod zavřenými dveřmi i přes vysoký plot. Vivian musela působit dojmem, že jí na Nathanielovi nezáleží. Tím či oním způsobem musela přesvědčit svět, že k němu nikdy necítila víc než k jiným mladíkům, a už vůbec nemyslela na sňatek s ním. Nebylo snadné vzít zpět, na čem tak dlouho a usilovně pracovali. Vivian přece chtěla, aby si s ní připadal výjimečný. A přála si, aby to věděl celý svět.

„Mohla bych zůstat svobodná,“ navrhla. Když zjistila, že není těhotná, začala uvažovat, jestli jsou vdavky opravdu nutné.

„Takový nesmysl. Nemožné. Neprovdát se nepřichází v úvahu.“

Vivian chápala, že matka má patrně pravdu. Bylo to absurdní, protože co jiného by si počala? Jiné ženy v jejím postavení mohly učit, ale ona neměla vzdělání, zájmy ani záliby, na nichž by založila

svou kariéru. „Nesmí se z tebe stát jedna z těch žen, co donekonečna vypravují všem, kteří jsou ochotní poslouchat, že se mohla provdat, ale nevybrala si,“ prohlásila matka.

„Ne, to nesmí.“

„Vezmi si jenom to, jak neupraveně a nespořádaně vypadají.“

„Jsou nemilované.“

„Správně.“

Ruměncem ji zaštípal nejprve ve tvářích a pak jí sklouzl po krku do dekoltu. Popravdě, rozpaky náhle nasákla celá místnost.

„Nebo se z tebe stane ten druhý typ žen,“ ozvala se Susan. Matka sebou ohromeně cukla, když zaslechla její hlas. Šokem ztuhla. Kdy Susan proklouzla do pokoje? Kolik toho slyšela? Co všechno ví? Matka sraštila obočí.

„O jakých ženách to mluvíš?“ optala se Vivian váhavě.

„O těch, co to trochu *přehánějí*,“ povzdechla si Susan, což naznačovalo, že chápe víc, než by bylo záhodno. „Vždyť víte, ten typ s červenými vlasy, napudrovanými tvářemi a namalovanými rty.“ Susan působila vzrušeně a ostražitě, což bylo u ní vzácné – a za daných okolností – i ohavné. „Budeš bez dětí, věčně kouřit cigarety, nosit moc široké klobouky, moc vysoké podpatky. *Tenhle* typ.“

„To je mi jedno,“ ohradila se Vivian vzdorovitě a neupřímně.

„Proč nemůžeš být slušná jako ostatní?“

„To by stačilo, Susan.“ Matka nepochybně tušila, že stejná otázka se patrně ozývala v mnoha salonech po celém Londýně. Nepotřebovala ji slyšet ještě ve svém vlastním.

„Nikdo už nás nenavštěvuje,“ postěžovala si Susan. Střelila po Vivian dotčeným pohledem. Věděla, kdo za to může. A měla pravdu: dny, které trávili doma, byly v poslední době velmi tísnivé. Nikdo nechodil na návštěvu. Těžko říci, zda z pocitu zahanbení. Nebo lítosti? Opovržení? Vivian po společnosti toužila. Tak jako všichni ostatní. Jak se ukázalo, potřebovali jiné lidi, aby se navzájem dokázali vystát. Vivian se doslechla, že Emily odjela na návštěvu za tetičkou do Newcastleu. Nedozvěděla se to od Emily, ale od její komorné, která se znala s tou její. Vivian o Emilyině tetičce v Newcastleu do té

doby neměla tušení. Emily nenapsala a Vivian její ztrátu pocítovala bolestně. S každým okamžikem osamocení a odloučení se prohluboval strach, že pokud bude muset strpět ještě jeden další, možná padne na kolena, tak jak všichni očividně doufali, a bude je prosit za odpuštění. Neudělala to, protože by to k ničemu nevedlo. Sklesle se zadívala z okna, ale i úhlednost šlechtěného trávníku v ní posilovala pocit, že nemá kam utéct.

„Podívejte, k domu přijel nějaký oldsmobile. A zastavuje!“ vyhrkla vzrušeně.

„Vystupuje z něj někdo?“ zeptala se matka. Její hlas zněl pištivě, znepokojeně.

„Ano.“

„A kdo?“

„To nevím.“

„Susan, okamžitě běž od toho okna. Vrať se k vyšívání. Vivian, oči na podlahu,“ sykla.

Napjatě poslouchaly, jak služebná otevírá dveře. Ve stěnách domu zavibroval hlas, který Vivian nedokázala hned rozpoznat. Chvilí nato vešla do salonu služebná s navštívenkou.

„Kde máte podnos?“ zeptala se paní Fosterová nešťastně, ale kartičku si přečetla. „Slečna Ava Pondson-Callowová.“ Útěcha? Pomoc?

„Mám vyřídit, že jste doma, madam?“

„Samozřejmě že jsme doma. Okamžitě ji uveďte.“

Jejich dům nebyl nijak rozlehlý, takže ještě ani nestačila dokončit větu a Ava už stála ve dveřích. A jaké to bylo entrée! Na hlavě měla veliký plochý klobouk širší než ramena a na sobě úchvatné šaty ze surového hedvábí sahající až na zem, zdobené výraznými sutaškami ve švech, knoflíky s širokým háčkovaným lemováním a krajkovým dekoltem. Měly pevný korzet a sametový pásek (přirozeně proto, aby zdůraznily její štíhlý pas), který ovšem překrývala další, propínací vrstva zakončená u kotníků třásňovým lemem, a to všechno vytvářelo dojem lehkosti a modernosti, jaké Vivian u šatů ještě nikdy neviděla. Popravdě působily spíše jako prohlášení nezá-

vislosti než jako normální oděv. Prohlášení, jaké by se snad čekalo od starší ženy. Dávaly najevo, že jejich nositelka bere sebe a tuto návštěvu vážně. Vypadala jako umělecké dílo. To nebylo u Avy nijak překvapivé, ale dneska si dala opravdu záležet. A kvůli nim. Vivian si toho cenila.

„Dobré ráno, paní Fosterová, slečno Fosterová, slečno Susan Fosterová.“ Hlas jako broušené sklo. „Jak báječné, že jste doma. Velice by mne zklamalo, kdybych vás tu nezastihla.“ Byla vysoká, a přitom elegantní, v pohybech jejích štíhlých rukou nebylo nic nahodilého. Zuby měla bílé jako mléko, oči světlé a jasné, rty plné a uvolněné, připravené v mžiku se rozesmát či zakabonit. Vypadala jako někdo vyvolaný z pohádky, z místa vzdáleného tomuto světu.

Paní Fosterová jí nabídla sporý úsměv, čímž dala najevo, že Avu (věkem bližší spíš její dceři) považuje za sobě rovnou. V jediné větě vyjádřila Ava nesmírnou laskavost, když naznačila, že by Fosterovi mohli být někde jinde, někde, kde jsou stále vítáni. Bylo to od ní velkorysé.

„Je tu s vámi lady Pondson-Callowová?“ optala se paní Fosterová s nadějí.

Avu to podle všeho nijak nevyvedlo z míry, odpověděla nicméně: „Matka chodí na návštěvy zřídka, ale mám vám od ní vzkázat, že jste zvaní k nám.“

„To je od ní velmi pozorné.“ Paní Fosterová byla zjevně na pochybách, jestli ji právě odbyli, nebo je pozvání upřímné. Kolik sil ji musela stát otázka: „A kdy přesně?“

„Patnáctého května. Na večeri. Nechte si to datum volné, prosím. Matka rozešle oficiální pozvánky, ale bylo by nám líto, kdybyste nemohli přijít, a tak jsme považovaly za důležité dát vám vědět včas.“ Tři týdny. Bylo to od Pondson-Callowových opravdu chytré. Za tři týdny buď paní Fosterová najde někoho, kdo si Vivian vezme, takže se z ní znovu stane slušná žena, anebo se o její nepřístojnosti dávno všichni dovědí – tak či tak bude zajímavým hostem. Přesto to byla první a jediná pozvánka, kterou obdrželi od oznámení Nathanielova zasnoubení, a tak Vivian věděla, že by za ni měla být vděčná.

„Vypadáte báječně, Vivian. Slyšela jsem, že vám nebylo dobře.“ Nic takového se ke slečně Pondson-Callowové pochopitelně nedoneslo, avšak bylo od ní vsutku milé vymyslet si takovou omluvu pro Vivianinu nenadálou absenci na společenské scéně.

Vivian se té lži chopila. „Bylo to jenom nachlazení.“

„Ale doufám, že už jste se plně zotavila.“

„Téměř,“ vložila se do hovoru paní Fosterová. „Nedáte si čaj?“

„To je od vás velmi pozorné, ale ne, i když bych si možná dala sklenku vody. S ledem a plátkem limetky, pokud ji máte, jinak s citrónem.“ Vyдалa tiché povzdechnutí, které jasně sdělovalo, že citrón by ji opravdu zklamal.

Fosterovi popíjeli čaj a Ava vodu s ledem. Vivian s úlevou znamenala, že vodu naservírovali s plátkem limetky, a pocítila ke kuchyňské pomocnici nesmírný vděk. Paní Fosterová s Avou konverzovaly o počasí a divadle. Návštěva postupovala přesně podle pravidel.

„Včera jsem byla na varietním představení v londýnské opeře. Bylo to velice zábavné, ovšem ze zcela špatných důvodů. Diváci i herci nestáli za nic. Bylo to vzrušující.“

„O jakou revue se jednalo?“ Paní Fosterová se o divadelní představení nezajímala, ovšem chápala, jak je důležité klást zdvořilé otázky.

„Vás to zajímá? Opravdu?“ podivila se Ava. Zdálo se, jako by odmítala hrát společensky vyžadovanou hru. „Byla byste znechucená, paní Fosterová, o tom vás ujišťuji. Jmenovalo se to *Pojď ke mně*. Bohužel naprosto zbytečně vyplýtvaná energie. Našla se tam i nesitelná čísla, která trpělivému divákovi pomohla protrpět nudnější chvíle, ale...“ Významně se odmlčela, natolik přesvědčená, že ji paní Fosterová chápe a souhlasí s ní, že by ani nemusela pokračovat, „... bylo to jejich dvousté představení. Těžko uvěřit.“ Znechuceně se ušklíbla. „Kdepak. Na vašem místě bych se tomuhle představení obloukem vyhnula.“

Paní Fosterovou upřímnost a přesvědčivost Aviny nelichotivé kritiky natolik ohromila, že místnost na okamžik ztichla. Vivian

uvažovala, zda od ní někdo očekává, že promluví. Mohla by se Avy zeptat, jestli neviděla... jak jen se jmenovala hra, kterou jí doporučil Charles Rushmore? *Nejčernější hodina*? *Nejtemnější noc*? Než si stačila název vybavit, Ava se opět chopila slova.

„Víte, každému člověku v publiku věnovali takovou podivnou malou skleničku jako upomínku na výroční představení. Myslím, že ji tu stále někde mám.“ Otevřela kabelku, chvíli v ní pátrala, načež vytáhla nevelkou, elegantní a vcelku pěknou skleničku se stříbrným víčkem. Vivian se ji už už chystala obdivovat, když si všimla Avina nechápavého, lehce výsměšného výrazu. Její nadšení bylo ironické. „Podobné nesmysly nesnáším. Nesouhlasíte, paní Fosterová? Jsem si jistá, že se shodneme. Ačkoli, máte malou dceru, vidíte? Jí by se to možná líbilo. Může si do ní ukládat knoflíčky nebo něco podobného.“

„To je od vás milé.“

„Ale ne, to nestojí za řeč.“ Avin výraz potvrzoval, že to pro ni opravdu za řeč nestojí.

„Babetka bude nadšená,“ odvětila se Vivian.

Paní Fosterová ji zpražila pohledem, který ji měl umlčet. Chtěla po Vivian, aby se chovala jako viktoriánské dítě, takové, které sice vidíte, ale neslyšíte. Ava naopak vypadala skutečně potěšeně.

„Opravdu? Myslíte? To jsem ráda.“

Po dvaceti minutách se Ava zvedla a Vivian poklesla na mysl, přesvědčená, že se návštěvnice chystá k odchodu. Najednou si připadala opuštěná a ztracená. Nejraději by se chytila Aviny sukně jako záchranného člunu. Posledních dvacet minut jí připomnělo, jaký život býval předtím, a nechtěla o ten pocit znovu přijít. Ava se nicméně neomluvila s tím, že musí jít. „Slečno Fosterová, vaše zahrada vypadá kouzelně. Jistě se vám o ni stará nějaký skvělý zahradník. Je to tak? Byla byste tak laskavá a provedla mě po ní?“

Zahrada Fosterových byla skromná, tradiční a úhledná, a kromě toho se Ava za celou dobu ani nepodívala z okna, takže nemohla v žádném případě poznat, jestli je kouzelná, nebo ne. Přesto Vivian okamžitě ožila a prakticky se rozeběhla ke dveřím, aniž věnovala

pozornost matčinu volání, že možná bude potřebovat šál a jestli je nemá doprovodit Susan.

Vzduch byl nehybný a šedý. Bezvýrazný dubnový den, vůbec ne jeden z těch honosných, co se vychloubají kobaltovým nebem a svěží zelení, překypujících novým životem a nadějí. Vzduchem se nesl znepokojivý závan tlející vegetace. Léto jako by bylo v nedohlednu a zima nikdy neměla odejít. Ava podle očekávání okomentovala pozoruhodně pestrý výběr trvalek na záhonech kolem cestíček a vzápětí o zahradu ztratila zájem. Vivian zatím nespouštěla oči z dlouhých šlahounů břečtanu přichycených k obvodovým zdem, plazících se nahoru a přes okraje ven ze zahrady. Letmo si představila, jak dělá totéž – drápe se po zdi, až se pevně zachytí, a pak přeleze a uteče pryč. Ale kam?

„Je mi velmi líto, jak jste se nedávno zklamala.“ Avin hlas zněl jasně a upřímně. Nepřetěkal lítostí ani nenutil ke sdílnosti. Vivian by správně měla předstírat, že neví, nač Ava naráží, ale hlava jí třesla a byla tak vyčerpaná, že se nedokázala přetvařovat.

„Děkuji.“

„Přiznávám, že mě ten jeho obrat na poslední chvíli překvapil. Myslela jsem, že už ho máte na háčku.“

Vivian zarazilo, že se Ava vůbec zajímá o její romantický život, a zároveň ji potěšilo, že ve svém pocitu ohromení není sama. Nádherná a světažná Ava Pondson-Callowová se domnívala, že Nathaniel měl o Vivian zájem. A Vivian si díky tomu najednou už nepřipadala tak hloupě.

„Muži.“ Ava dlouze vydechla a její povzdech mluvil za vše. Považovala muže za otravné. Podřadné. Myšlenka, že se možná nevhodně nezachovala Vivian, nýbrž Nathaniel, byla povzbudivá. Ačkoli Ava samozřejmě nevěděla všechno. Co by asi řekla, kdyby to věděla? Obdivovala by Vivian, alespoň maličko, nebo by byla v šoku?

„Jak se zdá, vaši matku nadmíru rozrušilo, že z vašeho vztahu s panem Thorpem nic nevzešlo. Nikdy bych si nemyslela, že se bude tolik strachovat o vaše zlomené srdce.“

„O ně si starosti nedělá.“

Ava se na ni ohlédlá. A ve vteřině pochopila. „Ach můj bože, Vivi. Nejde jen o vaše srdce, ale i hymen, vidíte?“

Vivian se líbilo, jak Ava zkrátila její jméno – předtím to nikdo jiný neudělal –, ale stěží mohla uvěřit svým uším a slovu, které Ava použila. Vivian o něm měla ponětí jedině díky tomu, že v dětství během nudných deštivých odpolední ráda trávila čas nad otcovými knihami a s obzvláštním zájmem se zdržovala u pasáží pojednávajících o lidském těle. „Musíte o tom mluvit tak pragmaticky?“ vyhrkla.

„Musíte to brát tak romanticky? Asi věříte, že ho milujete.“

„Dřív jsem tomu věřila.“

„Ale už ne?“

„Ne.“

„Dobře, v tom je určitá naděje.“

„Opravdu? Zdálo se mi, že je to mnohem, mnohem horší.“

„Kdepak, řekla bych, že mnohem horší je být zamilovaná. Mnohem těžší.“ Ava se usmála a nato sáhla do kabelky a vytáhla stříbrné pouzdro na cigarety. Jednu nabídla Vivian, ta ale věděla, že je matka jistě sleduje z okna, a tak se neodvážila přijmout. Ava si zapálila tenkým stříbrným zapalovačem s rytinami. „Nejste těhotná, nebo ano?“ zeptala se, když do vzduchu vypustila obláček modrého kouře.

Vivian zrudla. Nemohla uvěřit, že Ava to slovo řekla nahlas! Všichni, koho znala, mluvili o těhotenství jako o „požehnaném stavu“ nebo „očekávání“, a to dokonce i tehdy, když matkou byla řádně provdaná žena. „Ne.“

„No, tak v tom případě je všechno v pořádku.“

„To rozhodně není. Jednají se mnou jako s vadným zbožím. Prakticky mě zamkli v domě, zatímco sami pobíhají kolem jako kuřata bez hlavy a snaží se mi najít manžela, než někdo zjistí, že už nejsem panna.“ Vivian nedokázala zakrýt rozhořčení ve svém hlase.

„Páni, to musí být nuda.“

Zuřivost se rázem rozplynula a Vivian měla poprvé za celé týd-

ny chuť se rozesmát. Avin pohled na věci jí připadal dokonalý. Zdálo se, jako by si myslela, že to možná není taková tragédie, jak ji všichni dosud přesvědčovali. Dokonce ani takové drama.

„Snaží se uhodnout, kolik se toho ve společnosti ví. Vyhýbají se mi lidé proto, že jsem o něj usilovala tak okatě, nebo se...“ Vivian se zarazila, neboť najednou nevěděla, jak vyslovit, co má na jazyku. „Nebo se rozeslo to o mém nevhodném chování?“

„Já o tom nic neslyšela, a já se dozvím úplně všechno.“

„Ach, děkuji, Avo.“

„Hlavu vzhůru, má drahá. Jsem si jistá, že vám najdou někoho na úrovni. Máte tak půvabnou tvář. Některé obličejy jsou beznadějně, neřekla byste? Většinu času naškrobené a korektní, ale pak vás najednou šokují, když se ve vteřině zkroutí prohnáním nebo záští. Vy to neděláte. Jste krásná, Vivi.“ Ava se zadívala na Vivian s upřímným obdivem a uznáním a ve Vivian vzklíčil zárodek nadějného pocitu, že se věci zase napraví. Neprožije zbytek života v pohrání jako zklamání pro svou rodinu.

Zardělá důvěrností, k jaké dospěla jejich konverzace, se Vivian odvážila zeptat: „A co vy, Avo? Koho si vyberete?“

„Žádného z nich. Ne dokud budu mít na výběr.“

Po Avině návštěvě si Vivian uvědomila dvě věci. Za prvé, Ava se jí nezeptala, jaké *to* bylo. Vivian si neuměla představit, že by se kterákoli panna vzdala příležitosti nahlédnout třeba i jen nepatrně do tajemství pohlavního styku. Mohla z toho jediné vyvozovat, že Ava Pondson-Callowová měla milence. Možná ho stále má. A možná víc než jednoho. Ta myšlenka brala Vivian dech. Jak se to Avě daří? Nikdy se jí nedotkl ani stín skandálu či hanby. A za druhé, Ava musela zaslechnout fámy o Vivianině nediskrétnosti s Nathaniem, protože co jiného než projev solidarity by ji přivedlo k Fosterovým na návštěvu? Ke stejnému závěru musela dospět i paní Fosterová, jelikož zdvojnásobila své snahy provdat Vivian tak brzy, jak jen to půjde.

KVĚTEN 1914

8

Cesta vlakem na sever byla dlouhá a kodrcavá, avšak to, co třetí třída postrádala na pohodlí, do značné míry vylepšovala halasná a zábavná společnost. Vagón byl plný lidí rozhodnutých užít si den volna naplno. Kleli a zpívali, podávali si sendviče a dělili se o bonbony. Někteří z mladíků potají upíjeli pivo z lahví schovaných v papírových sáčcích, které nikoho neobelstily, obzvlášť proto, že s postupující cestou se pijáci stávali čím dál hlučnějšími a hádavějšími.

Howard a několik chlapců z divadla – Jack, Will a Ted – měli v plánu navštívit Howardovu rodnou vesnici, která ležela daleko na sever skoro až u Derby – mnohem dále, než kam se kdokoli z nich kdy dostal. Howard jim často vyprávěl o blackwellských trzích, o matčiných koláčích a místním pivu, o němž přísahal, že by ho měl každý ochutnat alespoň jednou za život. Jen málo herců okusilo teplo rodinného krbu a nikdo neměl lepší plán, a tak se ten Howardův rychle ujal. Beryl nedostala pozvání, ovšem to ji ani v nejmenším neodradilo. Nalákala několik děvčat ze sboru, a tak nakonec na sever vyrazila skupinka čítající devět lidí. Beryl ten počet pečlivě naplánovala: jedna dívka navíc nejenže propůjčovala výletu na úctyhodnosti, ale mohla by si taky padnout do oka s Howardovým bratrem Michaellem.

Matka s bratrem je čekali na nádraží. Paní Hendersonová s sebou přinesla piknikový koš, dost velký pro všechny. Vážil snad tunu, plnila ho svými dobrotami celé čtyři dny v kuse. Howardův bratr žertoval, že se mu každá ruka protáhla nejméně o pět čísel, jak proutěný košík táhl celou cestu až na železniční stanici. Bratři si potřásli rukama a přivítali se širokými úsměvy, načež si Howard nedokázal pomoci, sevřel Michaela v náruči a poplácal ho po zádech.

„Vyrosl jsi, můj malý bratříčku.“

„Už nejsem tak malý.“

„To nejsi, skoro jsi mě už dorostl.“

„Přerostl.“

„No, v tom případě ti s tímhle zatraceně obrovským piknikovým košem nepomůžu.“

Michael naznačil, jako by chtěl po bratrovi skočit nebo do něj strčit, ale Howard před ním hbitě uhnul. Byl to taneček, který prováděli už celá léta. A pak se na sebe vřele zazubili. Matka se držela stranou, dokud se k ní Howard neotočil. Ruce měla strnule svěšené podél těla. Věděl, že by je nejraději doširoka rozpráhla a pevně ho jimi objala, ale přítomnost jeho londýnských přátel v ní vyvolávala ostych, nebo přinejmenším zdrženlivost. Nerada by ho před nimi uvedla do rozpaků. A tak se k ní přihrnul sám a vzal ji do náruče. Malá mamička. Byla skoro o hlavu menší než on, ale pevná jako skála. Objetí mu oplátila se stejnou silou. Pět měsíců uběhlo od chvíle, kdy ho viděla naposledy.

Představování proběhlo ve spěchu a tolik nových jmen bylo obtížné si naráz zapamatovat. Paní Hendersonová trvala na tom, aby zapomněli na formality a oslovovali ji zkrátka Enid. Zničehonic se znovu chopila své autority a bez okolků se zavěsila do jednoho z děvčat, které se tou důvěrností rozzářilo jako sluníčko.

Ženy se daly do živého hovoru a mluvily jedna přes druhou, zatímco muži šli napřed a vířili prach na cestě. Všichni byli plní touhy bavit se, a tak se věty načíňaly a zůstávaly nedokončené, vyprávěly se vtipy a salvy smíchu vybuchovaly ještě dřív, než došlo na pointu. Howard na sobě celou dobu cítil matčin pohled. Věděl, že jí schá-

zel, a proto ho teď hltá očima. I ona mu chyběla, jenže on byl mladý, a muž. Znal své místo ve světě. Bylo tam venku. Ne tady. Sem už se vracel jenom na prázdniny. Chtěl z nich mít co nejvíc a věděl, že i matka si je užije, protože nic jiného jí ani nezbývalo.

Vlajky se třepaly. Bum, udeřil bubeník kapely s gustem do největšího bubnu. Drožky, bryčky a lehké kočáry přivázely střední třídu na tu podívanou. Dělnické rodiny sem došly po svých; ani roje much kolem vystaveného masa by je neodradily od toho, aby sem přišli. Moře čepic, tvrdáků a slamáků se širokými krempami zdobenými peřím se hrnulo ke změti stánků a rozkládacích lehátek rozmístěných ledabyly kolem. Děvčata se od nich odpojila; bylo horko a chtěly si dát zmrzlinu. Howard stál na místě a všechno vstřebával do nejmenších detailů. Smích příjemně ladil se zvuky hudby a řinčením kolotočů. Čerstvě posečená tráva sladce voněla. Všechno bylo nachlup stejné, jako když býval malý. Projížďky na oslících, tobogán. Z nepřeberného množství možností děti bledly a malátněly, když se musely rozhodovat, jak utratí své kapesné. Byl tu stánek s naaranžovanými květinami a další s dorty. Ženy postávaly napjaté a nervózní kolem v zoufalé touze získat jednu z hedvábných růžiček. Smály se svým groteskním odrazům v zrcadlovém sále a londýnská děvčata využila příležitosti k vymámení komplimentů z přítomných mužů.

„No nevypadám úžasně!“ zvolala Beryl. „Kdo by mě chtěl?“

„Tobě nemůže nic ubrat na kráse, Beryl. Ani zrcadlo, co ti protáhne krk a zkrátí nohy,“ ujistil ji Jack úslužně. Pak zatěkal očima po podlaze a modlil se, aby ho Howard neslyšel. Howard slyšel, ale rozhodl se předstírat, že ne. Necítil žárlivost, dokonce ani pobouření. Nechtěl se hádat. Na cokoli jiného než na zábavu bylo příliš horko. Michael, diplomat každým coulem, navrhl, aby se pustili do dobrot v piknikovém koši.

Howardovi přátelé se rozplývali nad připravenými dobrotami a jeho matka, jindy tak skromná, jejich chválu celá rozzářená přijímala. Howard věděl, že polovina její radosti pochází z vědomí, že je spokojený on. Tu druhou získávala z vědomí, že je šťastný Michael.

Když spořádali dost sendvičů, nakládaných vajec a vepřového závinu, zkusili štěstí při lovu umělých kačenek z kádě s vodou a pak otestovali svou sílu s kladivem v ruce, když se snažili zasáhnout terč a vystřelit závaží až ke zvonku. Howardovi se to podařilo a přilákal tím hlouček děvčat. Jeho matce ani Beryl neušlo, jak obdivně si ho prohlížíjí a jak se mezi sebou chichotají. Matka to přijímala s hrdostí, Beryl to rozzlobilo. Se spoustou reptání a čepýření se obrátila na patě a odkráčela si pro cukrovou vatu a jablko v karamelu. V tu chvíli byste v jejím chování marně hledali schopnosti a rafinovanost zkušené herečky. Eskorta přítelkyň ji věrně následovala.

Jeden z chlapců donesl balón, začal si s ním kopat a brzy se za ním honilo víc než deset mužů. Howard pochopil, že hrát fotbal bude větší zábava než pokoušet se zlepšit Berylinu náladu. Hrál půl hodiny, až si propotil košili a dostal žízeň, a pak se vrátil k matce, která zatím seděla o samotě na piknikové dece a sledovala, jak se mladí baví a škorpí. Jak se smějí i prohrávají.

Lehl si na záda a přetáhl si čepici přes oči. Bylo čím dál větší horko. Nejraději by si svlékl košili, ale věděl, že matka by to neschvalovala. Byla toho názoru, že to dělají jen ti, co nemají rozum.

„Je to mezi tebou a Beryl vážné, Howarde? Měla bych si chystat sváteční klobouk?“

„Ne, mami, přijel bych bez ní, ale nenechala se odbýt.“ Držela se ho jako pijavice. Byla tak vyzáblá, až měl strach, že kdyby ji nechal o samotě, mohla by se rozplynout, zlomit. Přivezl ji s sebou, protože by jí ublížilo, kdyby jí to nedovolil. A on ji nechtěl ranit; litoval ji, i když předstírala, že je silná nebo lhotejná, nebo když se ho snažila provokovat. Obzvlášť tehdy. Když se ho ženy snažily polapit, nechávalo ho to chladným. Když se s ním muži pokoušeli spřátelit nebo ho napodobovali, připadalo mu to hloupé. Jen málokdy musel vynakládat hodně úsilí.

„Jestli o ni nemáš zájem, pak bys ji neměl nechat doufat.“ Jeho matka neměla ve zvyku chodit kolem horké kaše.

Navzdory svému věku a vzrůstu se Howard začervenál. Přál si, aby s ním matka o podobných věcech nemluvila. Vždycky si pak

připadal jako nevychovaný kluk, a to i tehdy, když jednal, jak nejpřímněji uměl. Snad jako by matka vytyčila, že s Beryl začal spát. Bylo to často nemotorné a rozpačité, ale chtěl to – který muž by netoužil po sexu – a Beryl si to nenechala vymluvit, ale měl z toho mizerný pocit. Věděl, že pro ni je to určité pouto, závazek. Koupil jí uhlí navíc (do bytu, který byl zrovna tak nuzný, jak si myslel). Bral ji na večere, dokonce ji koupil nový kabát. Chtěl na ni být milý. A chtěl sex. Ale nemiloval ji.

„Ona se do tebe zamiluje.“

„Řekl bych, že ji podceňuješ.“

„Vůbec ženám nerozumíš.“

„Rozumím ženám jako ona, mami. To ty je nechápeš. Porovnávaš její obrněné srdce se svým otevřeným a křehkým. Beryl patří k těm ženám, co se ve světě neztratí.“

„Když myslíš.“

„Ano, přesně tohle si myslím.“

Zdálky se k němu donesl zvuk rolniček, ohlašující Morrissův tanec. Sedl si, a když se rozhlédl, našel soubor tanečníků poblíž kolotoče.

„Připadají mi legrační.“

„Myslím, že ty pro ně budeš mít větší pochopení než většina lidí. Že jsi díky zkušenostem v divadle mnohem otevřenější a tolerantnější.“ Matka se na něj v žertu usmála. „Je to forma umění,“ přesvědčovala ho, ale její dobrosrdečný úsměv prozrazoval, že si z něj utahuje.

„Ne, to není. Je to banda hopsajících chlapů s rolničkami na nohou, co kolem sebe máchají kapesníčky.“

„Za to může tvůj otec.“

„Za Morrisovy tanečníky?“

„Za to, že se nechceš vázat.“

„Opravdu?“

„No, myslím, že asi proto, že tu nebyl. Víš, kdybych to moc chtěla, mohla jsem si najít jiného manžela, jenže pro tebe a tvého bratra by to tak jednoduché nebylo. Otce vám nikdo nahradit nemůže. Pro

tebe to bylo myslím obzvlášť těžké, protože jsi otce zažil a vzpomínal sis na něj.“

„Ach, mami.“

„Naučil ses být dost opatrný. Citlivý, víš.“

„Dneska je na takové řeči moc krásně.“

„Čekáš od lidí to nejhorší, Howie. Čekáš, že tě opustí.“

„Jsem jen mladý, to je celé. Ještě jsem nepotkal tu pravou. Děláš si zbytečné starosti.“

„Nikdy se doopravdy nezamiluješ, protože už když někoho zdravíš a podáváš mu ruku, připravuješ se na to, že odejde. A pak se stane přesně to, co očekáváš. Je to moc smutné.“

Howard už nechtěl slyšet ani slovo. „Nedáš si cukrovou vatu?“

„Jen běž, to víš, že si dám.“

Zvedl se a oprášil si kalhoty. „Být tebou, tak se držím dál od cideru.“

„Uličníku.“ Zasmála se na svého chlapce. Muže tyčícího se nad ní, siluetu na pozadí jasného odpoledního slunce. „Mám tě ráda, synu. Přeju si jenom, abys byl šťastný. Nic jiného ani žádná rozumná matka pro své děti nechce.“

„Já jsem šťastný. Mám rodinu, přátele, fotbal, slávu... tedy, trochu slávy. Co jiného bych si mohl přát? Všechno je v pořádku, mami. Věř mi. Je mi dobře. Měla by sis dělat starosti o Michaela.“

„Pročpak?“ Matčina tvář se okamžitě stáhla obavami.

„Protože on je ten škaredý,“ zasmál se Howard přes rameno a vydal se pro cukrovou vatu.

9

Vivian nakonec přece jen zhlédla *Nejtemnější noc*, divadelní představení, jež jí doporučil Charles Rushmore. Byl to příběh o zradě, cizoložství a zklamání a Vivian se vcelku líbil. Paní Fosterová ovšem svého výběru litovala, a proto se rozhodla, že napříště bude věnovat větší pozornost kritikám, než navrhne další návštěvu divadla. Svou dceru si celou dobu držela blízko u sebe, ovšem ne proto, že by se jí mohla ztratit v davu, protože přesně jak se obávaly, společnost nebyla toho večera nijak početná. Nedostaly jedinou pozvánku do cizí lóže. Vivian zahlédla jednu nebo dvě přítelkyně, ale ani ty za ní nepřišly, aby s ní prohodily pár slov. Jedna jako druhá ze sebe vymáčkly strnulé úsměvy a jenom zlehka mávly na pozdrav vějířem. Naopak muži, s nimiž se Vivian znala – Nathanielovi přátelé – jako by jí náhle věnovali až troufale nepokrytou pozornost. Zdvíhali obočí, když procházela kolem jejich míst – snad na znamení pozvání? Či jako nevyslovený komentář? Přistupovali k ní s přehnanými poklonami. Jejich gesta jako by nesla určitý náznak nestoudnosti, nevyřčených narážek. Vivian byla zvyklá budit v mužích respekt; dříve od nich znala pouze zdvořilost, okouzlené lichotky či naopak zdrženlivý odstup. Teď ale působilo jejich chování důvěrně, lehkovážně a arogantně a neustále jí připomínalo, že teď

už v mužích vyvolává dojem, jako by od ní samo sebou mohli cosi očekávat. Vivian by ráda věřila, že jsou jednoduše nadšení, že jejich obdivovaná dáma je opět volná a mohou se o ni bez obav ucházet, ovšem její naděje se pomalu rozplynuly, když na ni dvakrát kdosi mrkl a takřka lascivně si ji přeměřil. Pokaždé celá zrudla a klubičko nervozity stočené v břiše jí najednou vystřelilo do celého těla. Zčervenala až po kořínky vlasů a celá hlava ji svědila.

Věděla, koho jí vyberou. Tedy, pokud ne jmenovitě, pak alespoň typově. Bude zdvořilý, s čistými nehty a úhledným, nakrátko zastřiženým knírkem, možná shrbený, například jediný syn vikáře či nejstarší doktorův syn. Důvěryhodný. Aby se jí ujal a vedl ji.

Nemýlila se. Upozornili ji na něj o přestávce, na muže, za něhož ji chtěli provdat. Stál na opačné straně haly, dlouhé, špatně větrané místnosti s nízkým stropem. Nepřívětivé červenooranžové světlo, horko nevětraného foyer a cigaretový kouř, to všechno se proti ní spojilo a zamlžilo jí pohled, když se na něj zadívala. Působil osaměle. Stál u rozpustilé skupinky mladíků, o nichž by otec ve svých světlejších chvilkách možná prohlásil, že jsou to jankové. Smáli se, pili a poplácávali jeden druhého po ramenou. Nedalo se určit, jestli k nim její budoucí ženich patří, nebo ne. Vlasy měl uhlazené a lesklé a Vivian se neubránila představě vydry, což bylo zvíře, které nikdy neměla v oblibě. Límeček měl naškrobený a tuhý, skoro se zdálo, jako by nesl spíš on jeho než naopak. Měl vcelku široká ramena a nebyl malý, ale dal by se označit za vysokého? Vivian usoudila, že je vyšší postavy. Celkově tmavšího vzhledu. Právě ona neurčitost jako by byla jeho hlavním rysem. Nic lepšího o něm říct nedokázala.

„Tak co myslíš?“ zeptala se jí Susan šeptem. Ve svém mládí a naivitě se stále ještě domnívala, že by se Vivianin názor mohl považovat za důležitý.

„Snažím se nezprotivit si ho dřív, než nás představí,“ zamumlala Vivian.

„Ale vždyť jsi se s ním už setkala, nejméně dvakrát,“ informovala ji paní Fosterová, aniž věnovala pozornost její mrzutosti a ne-

urvalosti. Vivian to vyloučit nemohla, a tak se s matkou nemohla dohadovat. „Loni jsi s ním tančila.“ Což v něm zjevně zanechalo mnohem hlubší dojem než v ní.

„Myslíš si, že bych se za něj měla provdat jen proto, že má frak,“ zaúpěla Vivian.

Paní Fosterová ji popadla za loket tak pevně, až to zabořilo. „Buď si jistá, že toho může nabídnout mnohem víc.“

„Skutečně?“ Hlas jí ztrpkl rozhořčením. Věděla, že musí zachovat klid a chovat se poslušně, ale ze srdce se jí přičilo, že by matka mohla mít pravdu. Že by na jejích slovech mohlo něco být. Měl ji zachránit, ať už si to přeje, nebo ne. Představoval její klíč k dospělému životu – bez něj nebo někoho podobného by byla až do konce svých dní připoutaná k rodičům. Nezávislá cesta pro ni neexistovala. Žádnou jinou možnost neměla. Chudý, přitažlivý muž by si ji vzal, jenže ona nechtěla být chudá. Nechtěla se stát jednou z těch žen, které musejí šetřit a spokojit se s málem. Jejich okna byla neustále ušmudlaná. Začaly se obávat denního světla, protože ukazovalo jejich nepořádnost a nelehké poměry. Poznala domácnosti, jimž k dokonalosti mnoho scházelo. Domy s odřenými tapetami, pachem kazícího se sýra, pach linoucí se ze spíže do kuchyně a někdy dokonce až do jídelny. Nechtěla se stát jednou z těch žen, jejichž ruce byly cítit vodou po mytí nádobí, jimž se věčně lámaly nehty, jak byly slabé.

Bylo jí řečeno, že její nápadník je dostatečně movitý. Bohatší, než čekala, žádný synek z vikářské či doktorské rodiny. Nikdy nebude tak bohatá, jak doufala, ale živoření se obávat nemusela. Dozvěděla se všechny podrobnosti o jeho rodině. Ještě před dvěma či třemi generacemi to bývali prostí sedláci kdesi ve střední Anglii. Takoví, jakým paní Fosterová o Vánocích nosila dobročinné dary. Rodina, jakou by nevybrala žádné ze svých dcer, ať už by se zachovala jakkoli nestoudně. Nicméně jeden z prastrýčků prokázal velkou ctižádost a kuráž. Odstěhoval se do Ameriky, kde se stal jedním z prvních farmářů. Později investoval do výroby farmářských strojů a vynalezl pluh s blýskavou ocelovou radlicí, která se mohla zarýt

hluboko do tamní hutné černé půdy. Onen strýček si svůj vynález nechal patentovat a vydělal jmění na prodeji svého vybavení ostatním farmářům. Nakoupil další pozemky, prodal další pluhý a celé to opakoval. Všechna jeho činorodost ovšem měla za následek, že se nikdy nestačil oženit, a tudíž neměl komu odkázat své zisky. Po jeho smrti se usedlost sahající takřka přes celý jeden americký stát rozdělila a rozprodala (Vivian si nevzpomínala, který stát to byl, ačkoli si byla jistá, že jí to řekli). Získané peníze, značné bohatství, se vrátily do Anglie, kde je zdědil dědeček muže, za něhož se Vivian měla provdat. Ten je opět investoval do půdy, tentokrát do anglické, a následující generace se mohly soustředit na získávání úctyhodnosti.

Povedlo se jim to znamenitě. Těžko si představit závažnější společenský vzestup. Nyní se dokonce honosili i titulem: sir Charles a lady Owensovi bez nejmenších pochyb stoupali strmě vzhůru po společenském žebříčku. Vivianina rodina byla sice starobylá, ale směřovala dolů. Vivian si uvědomovala, jak je to omezující. Jak zlé by mohlo být provdat se za muže s vydří hlavou? Aubrey Owens. Zamumlala si pro sebe jeho jméno. Pohrála si s ním na jazyku. Manželství bylo bezpečným přístavem. Co jiného by mohla dělat? Neměla na výběr. Ne, opravdu neměla. Pokud se vdá, zaštití se dědictvím a společenskými pravidly. Zákony a zvyklosti jí poskytnou ochranu. A časem si na své nové postavení přivykne.

„Narovnej se, jde k nám jeho matka.“

Vivian prolétla hlavou změtí myšlenek. Bude s touhle ženou ráda trávit čas? Padne jí do oka? Neuměla si představit ani jednu z těch možností, ale sňatky koneckonců domlouvaly matky, otcové dávali požehnání a mladí dělali jednoduše to, co jim bylo řečeno, a tak Vivian věděla, že se musí snažit ze všech sil.

K jejímu ohromení měla lady Owensová na hlavě široký tmavomodrý klobouk, nad jehož krempou poletovala záplava stužek a pštrosích per. Její šaty hýřily záhyby, volány a perlami. Vivian byla všemi těmi složitými, nesourodými vrstvami tak uhranutá, že se ani nedokázala soustředit na představování. Klobouk v divadle? Jak příšerné! Vivian věděla, že by se měla pokusit o ten nejlepší do-

jem, místo toho ale nemohla odtrhnout oči od bílých rukaviček, nízkých, praktických podpatků a objemné těžké kabely a těkala pohledem z jednoho na druhé. Lady Owensová zřejmě přijela do divadla ihned po odpoledním čaji. Taková chyba. Vivian přemítala, co vedlo její matku k přesvědčení, že pro ni tahle rodina bude vhodná. Za běžných okolností trvala paní Fosterová na etiketě a korektnosti s pedantskou přísností. Tahle žena působila přinejlepším jako excentrik, přinejhorším jako buran. Vivian ale věděla, co se stalo. V okamžiku pochopila, jak hluboko se musela její matka snížit, aby našla někoho, kdo by měl o ni zájem. Nakonec Vivian zvedla pohled a setkala se s prázdnýma, malýma hnědýma očima lady Owensové, tak bezvýraznýma a bezduchýma, že vypadaly jako spálené rozinky v pudinku. Rychle přelétly po Vivian a pak se přezíravě odvrátily.

„Dobrý večer, paní Fosterová.“

„Lady Owensová.“

„Tak tohle je vaše dcera, o které jsem toho tolik slyšela.“

Paní Fosterová naprázdno polkla. „Správně. Tohle je Vivian.“

Lady Owensová na ni znovu pohlédla a tentokrát si ji prohlížela snad celou věčnost. „Jak ráda vás poznávám,“ pronesla zdvořile, ač nijak přesvědčivě. Vivian se neubránila kradmému pohledu na jejího syna, zajímalo ji, zda se k nim připojí. Lady Owensová zavrtěla hlavou, sotva znatelně, avšak Vivian pochopila. „Jistě se brzy znovu uvidíme,“ dodala. „Budu se na vás těšit,“ zakončila, avšak v její tváři se vyřčený pocit ani v nejmenším neodrazil.

Vivian přikývla. „Pěkný večer.“ Paní Owensová se obrátila a poněkud spěšně se vzdálila.

„Musíme ho zítra navštívit,“ prohlásila paní Fosterová.

„Neměl by navštívit on nás?“

„Jistě, ale co by se mělo nebo nemělo díť, to už tebe vůbec nemusí zajímat, Vivian.“

„Nejsem si jistá, jestli se za něj chci provdat, matko.“

Matka se zamračila. „Co jiného znamená manželství než připoutat k sobě někoho tajemného a vzrušujícího takovým způso-

bem, který přináší důvěrnost a rodinné zázemí? Vždycky pohřbí to, co tě k druhému přitahovalo. Zničí tě, ať už svého manžela miluješ, nebo ne. Proto je lepší nekazit si to, na čem ti skutečně záleží.“

Vivian na ni udiveně hleděla. Nikdy ji nenapadlo, čím si matka musela projít.

Počasí bylo otřesné. Nebe šedivé jako přšiplášť. Déšť se valil z nebes, plnil škarpy a hrnul se po dlažebních kostkách a smýval hnůj a krysy do stok. Těžko uvěřit, že byl květen.

„Dnes není vhodný den k návštěvě,“ řekla Vivian matce.

„Ne, to není. Vezmi si kabát.“

Vivian se ke své úlevě dozvěděla, že sir Charles a lady Owensová alespoň mají dům ve městě, a k tomu na dobré adrese. Byl v georgiánském stylu, postavený z masivních bílých kamenných bloků, rozlehlý a důstojný, s působivým sloupovým před vchodem, které na Vivian udělalo dojem. Bohužel jakmile se ocitly uvnitř, Vivian zjistila, že domácí se ke své smůle rozhodli předvést tu svůj venkovský vkus. Nejruznější části zvířecích těl visely po stěnách a ležely na podlaze: kůže, hlavy, parohy, liščí ohony. Ve vitrínách a pod skleněnými poklopy stála vystavená celá vycpaná zvířata: kočky, ptáci, zajáci a spousta dalších. Vivian podobné věci vídala i v jiných domech, ale nikdy je nebyla schopná obdivovat. Nechápala jejich účel. Příroda by přece už ze své podstaty měla zůstat venku, nebo ne?

Vzhledem k nevlídnému počasí musel jejich příjezd zapůsobit nezvykle, avšak paní Fosterová poznamenala cosi o tom, jak únavné je zdržovat se v tak šedivý den doma, a její vysvětlení bylo přijato se zdvořilým souhlasem. Byly uvedeny do salonu. V krbu plápolal oheň, a tak by pokoji prospělo tlumené osvětlení. Místo toho tu oslňovala elektrická světla. Lady Owensová si všimla, jak Vivian vzhledla ke stropu.

„Plynové lampy vydávaly velice příjemnou záři, ale sir Charles je tak hrdý na to, že jako jeden z prvních nechal zavést v domě elektřinu, že nedá jinak, než aby se zapínala při každé návštěvě, a to i přes mé poznámky k tomu, jak nelichotivé může být její ostré světlo.“

Nechyběly tu ani koberce, se vzorem rozkvetlých růží, který si secese tak oblíbila. Jako někdo, kdo neváhal všem ukázat, jak je pokrokový, Vivian při pohledu na koberce pocítila k Owensovým překvapivý soucit. Ráda by jim řekla, jak katastrofální je působit příliš moderně.

Místo toho prohlásila: „Je to velmi příjemný pokoj, s tolika zajímavými věcmi k prohlížení.“

Popravdě byl poněkud přeplácáný. Klavír překrýval velký šál, který vypadal, jako by ho někdo našel na tržišti v Orientu. Zdi byly plné zlacených rámců, přitahujících pozornost k průměrným, rozhodně ne pozoruhodným rodinným portrétům. Stolky byly zaskládané ozdobami a fotografiemi mužů s různými oceněními, medailemi či rybami v rukou a několika fotografiemi se skupinovými školními portréty. Ovšem nikoli z Westminsteru, Etonu ani Harrow, ale z nějaké venkovské střední školy. Vivian kývla směrem ke krbové římse s výstavkou stříbrných sportovních trofejí. „Jak úžasné,“ pochválila je.

„Aubrey je pro nás odjakživa zdrojem velké pýchy a radosti.“ Vivian zaslechla varování v hlase lady Owensové a porozuměla sdělení, které se v jejích slovech skrývalo. Pěkná dívka bez titulu, z rodiny s nevelkým jménem: bylo to všechno, v co doufali? Nepředstavovali si snad, že by se mohl oženit lépe? Litovali snad, že mu Vivian padla do oka a už si ji nedal vymluvit?

Aubrey Owens byl o jejich příjezdu informován a vstoupil do salonu plný sebevědomí a nedočkavosti. Všechnu svou pozornost adresoval paní Fosterové, což vypovídalo o dobrých způsobech, ale nikoli o stylu. Po pouhých patnácti minutách a jedné hořké kávě se matky omluvily a zvedly se k odchodu: v knihovně tu prý mají knihu, na kterou se paní Fosterová musí podívat. Dveře byly ponechány dokořán. Vivian si představovala, jak obě přešlapují ve vedlejší místnosti, dychtivě přilepit se ke zdi se skleničkou v ruce, ovšem ne dost smělé, aby to opravdu udělaly.

Ponechaly je o samotě.

Nebyla to žádost o ruku, jakou si Vivian vysnila. Pronesl ji vá-

havě. Takřka zahanbeně. Patrně byl přesvědčený, že se dočká odmítnutí. Jak ale měla souhlasit, když si její nápadník myslel, že by to dělat neměla? Napadlo ji, že Aubrey možná patří k mužům, kteří se kolem ženy zkrátka motají tak dlouho, až ji úplně udolají. Pokud jeho nabídku přijme ihned – a jinak ani nemohla – Aubrey nebude vědět, co si se sebou počít, a už vůbec ne, co si počít s ní. Neočekával nic velkolepého, a tak si toho ani nemohl vážít, když mu to spadlo do klína. Vivian ho bylo trošičku líto.

„Ano.“

„Opravdu?“

„Vždyť jsem to právě řekla.“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.